SZÍNHÁZ

DRÁMAMELLÉKLET

1986

NOVEMBER

KÖNTÖS-SZABÓ ZOLTÁN

Lakon háza

Érzelmes dráma

SZEREPLŐK:

ÖZV. LAKONNÉ
LAKON, *az özvegy fia*
ANNA, *Lakon felesége*
ERDEI, *nyugdíjas tanító*
VASZI, *félnótás harangozó*
KRIZSÁN, *nyaraló vendég*
LETICIA, *a vendég szeretője*
SEBŐNÉ *szomszéd*
SEBŐ szomszéd
1. *férfi (Doktor)*
2. *férfi (Krizsán)*
3. férfi
1. nő
2. nő
3. nő

ALBI zenész

SACI *zenész*

Szín: nyitott verandás, terméskövekre épített erdészház. A gerendaházat kitüremlő gyökerű százados fák védik, karomban végződő ágaik az építmény ereszéig konyulnak, akárha körülölelnék a házat. A fákon túl a völgy --a település — sejlik zsindely- és cseréptetős házakkal. A veranda oszlopaira futórózsa kapaszkodik. A helyiségekben faragott bútorok, könyvtéka, régi ingaóra, hímzett szőttes, vadászpuska, néhány kitömött állatfej. özv. Lakonné a manzárdban lakik, alatta konyha és két szoba. Szabályos időközben közlekedő vonatok, fütty, néhány percnyi veszteglés. Továbbiakban: vonatzaj

ELSŐ JELENET

Borús reggel. A verandán özv. Lakonné, indulófélben. Fején florentinkalap, karján, csatos retikül, kezében rojtokkal szegélyezett napernyő. Anna csomagol, városba készül egyetemista fiához. Lakon iksz-lábú asztalnál ül, látszólag könyvbe mélyed. Vaszi közelgő hangja

VASZI (felindultan, a félnótások repeső hangján) Estike tánti, Estike tánti, borzasztó rosszat álmodtam. Szárazajtán voltam álmomban.

ANNA Elmész a francba, reggel jókor felvered a házat. Idióta.

VASZI Hol van Estike tánti?

ÖZV. LAKONNÉ Itt vagyok, Vaszika. Mi a *baj?*

VASZI (hadarva) Álmomban merő vér volt a favágótönk, nagyban folyt a lefejezés, borzalom!

ANNA Kész tébolyda. Ez .a hülye újabban reggeltől estig nálunk hetel. Dávid, csinálj valamit!

LAKON (gyámoltalanul) Mit?

ÖZV. LAKONNÉ Uralkodj magadon, te nagylány. Nem nálunk, *nálam* hetel ez a szegény.

ANNA *(csúfondárosan)* Mindig elfelejtem, ki az úrnője ennek a... bolondokházának.

ÖZV. LAKONNÉ Úrnő? Mondasz valamit, te nagy-lány... Elvégre apám esperes volt Aranyosszéken, én meg a Marianumban nevelkedtem.

ANNA *Dominusz* vobiszkum. Ámen.

ÖZV. LAKONNÉ Ez katolikus köszöntési forma, te nagylány. Az én édesapám unitárius esperes volt. Ha tudnád, milyen meghitten éltünk.

ANNA *(Vaszira* céloz) Házibolondot is tartottak?

LAKON *(nem bírja tovább)* Hagyják abba!

VASZI A tisztás tocsogott a vértől, villogtak, csattogtak a bárdok és fejszék. Amikor rám került volna a sor, Estike tánti kézen fogott, kimentett a kivégzésre szánt tömegből. Egyetlen legionárius sem merte utunkat állni.

ÖZV. LAKONNÉ Nekem sem volt valami repeső álmom, te szegény lélek. Szanatóriumban voltam álmomban. A folyósokon ődöngtem. Már nem injekcióztak, altatókat sem ... illetve keveset kaptam. Sűrűn kérdezgették: *milyen* a közérzete, madame Lakon? Én erre azt válaszoltam, na mit is? *(Révedezve)* Talán azt válaszoltam, *hogy* a közérzetem várakozó. (A *távoli zivatar hangjára fülel)* Álmomban a szanatórium folyosóin sétáltam, egyszer csak fény kezdett derengeni, majd vibrálni a *folyosófordulóban.* Ebből a vibráló fényből kanyarodott ki egy kerekes hordágy. Fehér köpenyes férfi tolta. A férfit már láttam valahol, valamikor ... Méghozzá milyen közelről, istenem ! A hordágyon a férjem feküdt, frakkban, csokornyakkendőben, arcára borított fekete zsirardiban. A nyikorogva guruló hordágy mögött feltűnt *egy másik* hordágy. Azon Szabó tiszteletes ült, lábait lógázta vidáman. Szabó tiszteletes felém bólintott, szélesen mosolygott. Szégyenteljes viszolygás töltött el, mert ... mert hiányoztak a fogai.

LAKON Anyuka, *hagyjuk az álmokat.*

ÖZV. LAKONNÉ Szabó tiszteletest is egy ismerős alak tolta, ugyancsak bizalomkeltően fehér köpenyben. Végül a vibráló fényű folyosófordulóban megjelent egy harmadik alak is. Apukád esküvői ruhájában feszített, nem is állt rosszul rajta. Csak a zsirardit! Aj, azt burkusmód ,húzta a homlokára. És közben pán-sípon játszott, ez komoly. Amikor mellém *ért,* megpöccintette kalapját. A tekintete, aj, a tekintete... Megszaporázta *lépteit,* beérte a tolókocsisokat, útjukat állta, és azt mondta: jó szerencsét, polgártársak, fogadjunk egy kalap szarba, *melyiketek* ér el hamarabb Szodomába? És taszítani *kezdte* a hordágyakat őrült iramban ... Sokat sikoltoztam álmomban, *te* lány?

ANNA *(unottan) Semmit nem* hallottam. *(Lakonhoz)* Az agancsos tőrt elvihetem a fiadnak?

LAKON Az ingaórát *még* nem kérte?

ANNA *(ingerülten) És ha igen?*

ÖZV. ,LAKONNÉ Mit akartak az *ingaórával? ...* Menynyi van 'még vonatérkezésig?

LAKON *(megnézi zsebóráját) Hét* perc, anyuka.

ÖZV. LAKONNÉ *(rendezi ruháját, igazítja florentinkalapját)* A kalapom karimája mindig zavarta apukádat. Nem tudott szorosan karon fogni, merthogy a kalapom pont a fülét *vacakolta.* (Nevetgél) Csakhogy kifogtam rajta, mivel jól *tudtam,* hogy maskarának tartja takaros fejfedőmet. *(Jobb oldalra dönti kalap*-ját) Így ni! Vaszi, elkísérsz?

VASZI (idétlen lelkesedéssel) Még hogy elkísérem. A világ peremeig is, Estike *tánti.*

LAKON Legjobb volna, ha *'itthon* maradna, anyuka. Bármely *pillanatban nyakunkon* a zivatar.

ÖZV. LAKONNÉ A szanatóriumban egy éjszaka rájöttem, mihez hasonlít a zivatar hangja. Furcsán modulál ... Egyik *pillanatban* ujjongó férfiak *hangja,* a másikban özvegyen maradt asszonyok zokogása .. .

Mikor sírtál utoljára, Vaszika ?

VASZI Amikor felravataloztuk Estike tánti urát.

ÖZV. LAKONNÉ Miket *beszélsz,* ne légy tévedésben. Nem az én uramat, Szabó tiszteletest ravataloztuk fél. *(Lakonhoz, segélykérően) Kisfiam?*

LAKON *(nyugtatóan)* Anyuka, drága.

ÖZV. LAKONNÉ Az én férjem, *az* én férjem... (El-*csukló hangon) Él!* Igaz, kisfiam?

LAKON Anyuka, édes ...

ÖZV. LAKONNÉ A *pánsípon* játszó férfi tekintetét holdfényben láttam elsőízben. Másodszor a temetésen láttam. *(Lakonhoz) Hétéves lehettél,* amikor ránk törtek a Háromkirályok. Gyanútlanul hácsikáztál, miközben... *(Megborzong)* A pánsípot fújó férfi tekintete *gonosz* volt, feneketlenül gonosz. És mégis olyan volt, *mint a . . .* Jótékony áj*ulást* hozott rám az a tekintet... Nem éreztem semmit, amikor *megbecstelenítettek.*

Távoli mennydörgés lomha moraja, majd közelgő vonatfütty

VASZI Hát hol feküdt Estike tánti ura, ha nem a ravatalon?

ÖZV. LAKONNÉ *(könnyedén)* Mindegy, hol feküdt, te jótét lélek. (*A közönség felé, mint aki helyeslést re*mél) Mi más *az* elmúlás, ha nem csöndes álom, világ tengeréből *p*artra mentő háló? *(Kézen ragadja Vaszit, el)*

ANNA Dávid, én már nem bírom sokáig ezt a tébolyt. Fogom magam, *vissza se* jövök a városból.

LAKON Jól áll neked ez a paróka. Meg a kék hold is tetszik a szemhéjadon.

ANNA *(nyersen) Szállj l*e rólam.

LAKON Ezt hallom, mióta? Azóta, hogy rendszeresen bejársz *a* városba. Mi 'tagadás: azóta vagy egyre csinosabb. Adsz magadra, Anna.

ANNA Beszélni szeretnék veled, Dávid .. .

Induló vonat, Lakon előhalássza zsebóráját

LAKON Ismét másfél percet vesztegelt!

ANNA *(csúfságosan)* Haha. Másfél perc késés !

LAKON *(erőltetett iróniával)* Szakmai deformáció. Csuda, hogy beléhülyültem? Elvégre *huszonegy* éve *c*sinálom.

ANNA Ha nem tévedek, szabadságon vagy. Mégis reggeltől estig a jövő-menő vonatokat ... lesed, nem unod egész nap a verandán ücsörögni?

LAKON Veled soh*a* nem fordult elő, hogy nézted magad a tükörben, és *azon* töprengtél: honnan ismerem ezt az *arcot?*

ANNA Nem ,a tükör előtt 'töltöttem el az életem. (Ki*fakad)* Huszonhárom év, istenem! Egy bomlott agyú *vénasszony, egy félnótás harangozó,* egy alkoholista tanító, egy impo... egy *remete* mellett.

LAKON *(kíméletlenül) Egy impotens* remete mellett, aki belezápult állomásfőnöki teendőibe. Csak *anyámnak* hagyj békét !

ANNA Különben? Lekensz vajegyet? Mutasd *meg,* micsoda férfi vagy. Ritka nyájas pap lett *volna* belőled.

LAKON És Erdeinek is *hagyj békét.* Ő a legtisztább ember ebben a völgyben.

ANNA A legtisztább ! Azért kell kiszellőztetni a házat minden látogatása után. A *szeszlerakat.* Minden pillanatát *az ital tölti* ki. Abba fog beledögleni a te *tiszta* barátod.

LAKON *(nyomatékosan)* Mentorom.

ANNA Tőlem. Akkor 'is utálom. Mosdatlan börtöntöltelék.

LAKON Moderáld magad, Anna !

ANNA Talán nem igaz?

LAKON Tudod, hány évig tanította *a* völgyi gyermekeket?

ANNA És téged is tanított. Fantasztikus ! *(Erdeit utánozza)* Remény, emberek, megtartó remény, az ám, *hazám!* Szeretet *és türelem, jóem*berek. (Ittas *lendülettel) Ha nincs* bennem szeretet és türelem, zengd *tovább, atyámfia.*

Özv. Lakonné tér vissza az állomásról

LAKON *(pátosz nélkül, keserűen)* Ha szeretet és türelem nincs *bennem,* csak zengő érc vagyok vagy pengő *cimbalom* ... A szeretet és türelem !mindent elűz, reméL, elvisel, és *soha* el *nem* fogy.

ÖZV. LAKONNÉ Pál l*evele* a korinthoszbéliekhez. Igyekezz, *te nagylány,* mindjárt jön a tizenegy-ötvenes. Az idén nem fogadunk nyaralóvendégeket? Nem nyilatkozol. Titkolózunk *anyuka előtt,* ugye? És akkor csak csudálkozunk, hogy hallgatózni kényszerül anyuka. Éppen hallom, hogy *a tavalyi* nyaralóvendég *neked* bedolgozó állást szerezne, ennek a jófiúnak egy bakterházat a város *határában. Mit tétováztok?* Elvégre *nem* a tietek a ház... Megkérdezhetnéd, te nagylány, hogy velem mi a terve Krizsán enzsenyőrnek?

Erdei rohan át a színen, nyomában Vaszi

ERDEI Megtalálták a vén Bonát!

LAKON Hol?

ERDEI A krumpliveremben.

ANNA Aki megtér, üdvözül. Miért pont a verembe vette be magát?

Lakon Erdei és Vaszi után iramodik

ÖZV. LAKONNÉ Ne játszd a cinikust, te nagylány. Nem áll jól. A te korodban. Mióta hányódsz a Krizsán ágyában, és milyen érzés megcsalni az uradat?

ANNA Maga kérd éppen? Egymás után három férfivel vel csalta meg az urát, mégis engem faggat.

ÖZV. LAKONNÉ (szelíden) Így igaz, három férfival csakugyan. Így van, ha az átlagnál vonzóbb valaki. Én ,sem voltam 'csúnya teremtés ... Roppant hasonlítottam Marlene Dietrichhez. (Csapongva) Apósod még 'életiben volt. Hörgött. Reméltem, megtarthatom az életnek, ha könyörületre bírom a Háromkirályokat... Még azt sem mondhatom: erőszakot vettek rajtam, de azt se, hogy jószántamból ... Emlékezetemet vesztettem...

Sírni kezd 'hangtalan, Anna eltűnik a szobában. Közeledő pánsíp hangja, kutyanyüszítés

3. FÉRFI (hangja) Szóval azt mondta a pali, hogy azóta minden 'árva ...

1. FÉRFI Az asszonyt bízzátok rám, ja.

2. FÉRFI Milyen jó. Mire mi elintézzük az urát, jól kifáradunk. Ez egyszer hadd kurizáljak balhé helyett.

3. FÉRFI Kusti, Bársony !

2. FÉRFI Váglak szájba, mint tengerész a majmát.

1. FÉRFI Vita befejezve. Akció indul. Legyetek gálánsak, polgártársak !

Kicsapódó ajtó, tompa ütések, Lakonné sikoltozása, majd megadó szaggatott sírása. Egyre erősödő pánsíp hangja, csaknem az elviselhetetlenség határáig felhangosítva, aztán mély csönd

MÁSODIK JELENET

Este. Lakon és özv. Lakonné az iksz-lábú asztal mellett ül, az özvegy kártyákat rakosgat. Erdei érkezik

ERDEI Pálinkás jó estét, kezét csókolom, nagyságos asszony.

ÖZV. LAKONNÉ Isten hozta, tanító úr.

ERDEI (Lakonhoz) Miért vagy olyan kámpicsorodott?

LAKON A tíz órás gyors is elment, Anna sehol. Nem értem.

ERDEI Mit kell ezen érteni, fiam. És ha az éjféli *gyorssal jön.*

ÖZV. LAKONNÉ Inkább a hajnalival. Én már rég tudtam, hogy akit nagyon várunk, az csakis a hajnali vagy a kora reggeli órákban toppan *be.* Soha nem az *éj* leple alatt.

ERDEI *(kedélyesen) Ez* egy új teó... ria, nagyságos asszony?

ÖZV. LAKONNÉ *(kuncogva)* Teomániát *akart* mondani, tanító úr.

ERDEI *(őszintén)* Azt, nagyságos asszony.

ÖZV. LAKONNÉ Soha *nem* szenvedtem vallási tébolyban. A fiamra se *haragudtam,* amikor otthagyta a teológiát... *(Lakonnak)* Ha elvégzed, *manapság* te lennél Szabó tiszteletes utóda. Most már így *is* jól van. Teória, teománia... Vajon Bona Gábort milyen téboly kerítette hatalmába, amikor el*b*ujdokolt az élet elől?

ERDEI Megunta látni, *mivé* változott körülötte a világ.

ÖZV. LAKONNÉ Akárcsak jómagam. Csakhogy nekem nincs jogom elbujdokolni, nem hagyhatom cserben a *férjemet. (Révedezve) Ki* várja majd az állomáson, *ha* megérkezik végre. *(Múltidéző hangon) A vasútállomás* mindig *nagy* szerepet játszott az életünkben. Van annak hatvan éve, *hogy* batyuba kötöttük legfontosabb ingóságainkat. Már *csaknem* fel-szálltunk a *marhavagonba,* hogy áttelepedjünk Budapestre, amikor apád *meggondolta magát.*

LAKON Tavaly ősszel egy egész osztag kereste Bonát, átfésülték *a* vidéket a Kék Havas lábáig, mégsem lelték meg.

ERDEI Mindvégig a *ház* mögötti veremben volt. Beásta magát a *burgonyahalom alá.*

ÖZV. LAKONNÉ Láttam, amikor *betuszkolták* a mentőautóba. Sírt, mint egy gyermek. Miért adta beleegyezését, hiszen az ő nevére volt telekelve a ház.

ERDEI Ifjabb Bona *hivatalos* írást szerzett, hogy apja nem beszámítható...

LAKON Jól emlékszem, a Bariczék portája cserélt gazdát elsőnek?

ÖZV. LAKONNÉ Először a mi házunkra vetettek szemet, milyen régen, *uramisten.* Nem *csak* a házra, apád állására is aspiráltak. *Gondolom,* azóta kiszaba- *dultak ... (Csapongva) Álmomban ...*

LAKON Anyuka, (könyörgöm !

ÖZV. LAKONNÉ Ne könyörögj, az nem áll jól senki férfinak. Asszonynak sem. Én *is csak* egyszer könyörögtem, (mert iszonyúan féltem, de nem (magamat féltettem ... Néha most is rám tör a rettegés. Olyankor énekelni kezdek, úgy próbálok védekezni a félelem ellen. Mi, régiek olyanok vagyunk, hogy *énekelni* kezdünk, ha nagyon félünk. Egyeseket szerfölött idegesít a mi énekünk. Pedig megnyugvásukat kellene szolgálja, h*a* dalos kedvünk támad. Éneklő ember nem *gondolhat* bosszúra. *(Dúdol, majd énekel)* „Mondd, hol van a sok virág, lányok *szednek* bokrétát"... *(Elkomorodva)* Álmomban szörnyen el volt csigázva *az uram. (Szégyenlősen) Mégis mosolygott,* derűsen, mint régen, amikor félszájas mosollyal hozta az első szerelmet. Apukádon erdészuniformis volt, éreztem az ázott posztó *illatát, o*lajozott puskája szagát. Lefekszem. Jó éjszakát, kedveseim.

Az özvegy felmegy manzárdszobájába. A völgyből zeneszó, női kacaj, férfihahota hallatszik. Kutyák ugatnak. Erdei szaporán tölt, iszik

ERDEI Nem adok öt esztendőt, veszendőbe mennek a szőlőskertek, gyümölcsösök. Az új tulajdonosok elgereblyézik a zöldségeseket, *cementpartok* közé szorítják az egres- és ribiszkebokrokat. Tudtam, hogy így lesz. Már akkor tudtam, amikor *a* Bonáék háza is gazdát cserélt. Gyermeteg elméleteket gyártottál, azzal vádoltál, *hogy* elfogult vagyok. Zöldre, *friss* levegőre, kikapcsolódásra vágynak. Ezt mondád, amice?

LAKON (*kelletlenül) Ezt.*

ERDEI Az még megbocsátható, *ha* valaki önveszélyesen jóhiszemű, de *ha* közveszélyesen az?! Tessék, barátocskám?

LAKON Kegyelmedből most az ital beszél.

ERDEI (*a kiürült üveget kocogtatja, házsártosan) Milyen házigazda vagy, amice?*

Lakon újabb üveg pálinkát hoz, a völgyi településen felerősödik és elernyed a vigasság

(Békülékenyen) Házigazdához illő türelemmel láttuk vendégül őket, *igyekeztünk* elhitetni magunkkal: nem nyomják lennebb a helyet. *Hallgasd, milyen* otthonosan kurjongatnak. Vége az idilli csönd-nek, *amice.* Eljött a bömbölés *ideje.* Eljött, és meghonosodott. Meghonosodott, és bennünket hontalanná fog tenni, az ám, hazám! *(Ellágyulva)* Ha tudnád, minő csöndben, megértésben folyt az élet ebben a kies völgyben. Gyermeteg testvériségben éltünk *szinte.* Mint akik roppant *magukra* vannak. Mint *akik* külső segítségre nem számíthatnak. Szinte nem is léteztünk la *világ* számára, *csak* a részletes térképeken vagyunk feltüntetve, csóró *kisállomásként.* (Feláll, imbolyog) Indulj, Erdei a francban által.

LAKON Elkísérem.

ERDEI (elhárítja nyersen) A temetésemen, akkor kísérgess. Mióta eszemet tudom, csak temetünk. És bú-csúztatunk. Szabó tiszteletes apádat, én Szabó tiszteletest búcsúztattam. (A lépcsőkön megtántorodik, le-*zöttyen)* Szabó tiszteletesnek még volt arca, hanem szegény (apádnak!

LAKON Ne részletezze, ha lehet.

ERDEI Nem lehet! Apád arca nem volt se szenvedő, se megbékélten szelíd. Jóformán nem is volt orcája. LAKON Ezt hagyja!

ERDEI Hagyjuk hát, minő bölcs tanács. Titkolózzunk inkább. Hallgatunk, (mintha főbenjáró bűn terhelne. Pofa be, felejts el mindent! Elfelejtem, tisztelettel, nem őrzök semmit, halottaink emlékét sem. Aláírom, mindent aláírok. (Némileg lehiggadva) Ha vonalazott papírt tesznek eléd?

LAKON Másra írj.

ERDEI Jeles ! Milyen a jó stílus, amice?

LAKON Vágd meg, és vérzik.

ERDEI Csillagos jeles. Ezért egy puszit is megérdemelnél, amice. Ha fel tudnék állni. De ha feltudnék is állni, akkor sem puszilnálak meg. Tudod, miért. Emlékszel a cukros tanító bácsiira, arra, amelyik megrontotta tanítványait. Az anyját! Miután megrontotta őket, elhatározta : márpedig ő csatornát épít. Annyira sarkallta az építhetnék, hogy elhagyta a kies völgyi oskolát. Dolgozatírások idején éppen! Egy pedagógus ! Bizony ez is stílus kérdése, anmice. Apádnak se volt stílusa, amice. Csak kapta magát, és ki-lőtte a medvét. A fejesek puskája elé szánt medvét. De megkapta a magáét, meg ám!

Özv. Lakonné jelenik meg a konyhaajtóban, hálóinge halotti köntösre emlékeztet. Az erdészházat körítő fák alatt három viharlámpa fénye tűnik fel

ÖZV. LAKONNÉ Pont ilyen csillagos volt az éjszaka. Egyszer csak, egyszer csak .. .

1. FÉRFI (kenetteljes sopánkodással) Csak tudnám, polgártársak, miért nyírta ki azt a szegény védtelen medvét? Csak tudnám, mi jogon állítja aztat, hogy régebben kékebb volt az ég. Régebben meghittebben csobogtak a patakok, efféléket beszél társaságban. Vágjuk szájba, mint tengerész a majmát. Főnök, ja?
3. FÉRFI Sok a szöveg, rögtön dél van. (Fitymálóan) Meghittebben. Honnan veszel ilyen szavakat, te marha.
2. FÉRFI Elfelejted, hogy tánciskolába is jártam. Téged is váglak szájba ...
1. FÉRFI Ácsi ! Legyetek gálánsak polgártársak. Mint a régi világban. (Halk zene, kurizálás és hölgyválasz !
2. FÉRFI (felemeli hangját) Hé, itthon van a medveölő polgár?
3. FÉRFI Sok a kérdezősködés, mindjárt dél van. 2. FÉRFI Hát akkor rajta, ja.
3. FÉRFI Marha. Csak úgy berontanál a jó meleg ágyba? Tánciskola.

1. FÉRFI Egy kis gáláns muzsika, megártana, polgártársak?
3. FÉRFI Mindjárt dél van. Fújhatom?
2. FÉRFI Még kérdezd vagy százszor, ja.
3. FÉRFI *(Pánsípon játszik, a másik kettő érzelmesen fütyül)*

ÖZV. LAKONNÉ A kutya eszeveszetten vinnyogott a verandán. Felriadtunk. Először csak a viharlámpák villogó négyszögét láttam. A lámpák fényudvarában lepkék csapongtak. Mahagóniszínű éjszakai lepkék. A kutya apád lábához kucorodott. Vizeletszag csapta meg az orromat, a kutya csinált maga alá... Az egyik alak kirúgta apád kezéből a fegyvert... Akkor már én is apádra csimpaszkodtam. Az egyik férfi elkapta a derekamat, én hadakoztam, mind a ketten elvágódtunk. Én térdeltem fel elsőnek. Apád is akkor roggyantotta be a horgasinát. De csak azért, hogy nagyobbat tudjon ugrani.

ERDEI Akkor sem kegyelmeztek volna, ha letérdepel.

ÖZV. LAKONNÉ Az uram kényszerből emelt fegyvert állatra. A medve pásztorgyermekek és szénégetők vérét vette. Apád nyögött és nyöszörgött, hiába könyörögtem...

ERDEI Szabó tiszteletes mondta a búcsúztatót. Ifjú ember volt, bízott az Úr oltalmában, hitte, hogy nemcsak a jámbor, hanem a bátor tettek is előbbre viszik a világot.

ÖZV. LAKONNÉ *(idézi a tiszteletest)* Ó, Uram, azt is megérjük maholnap, hogy völgyeinkben, falvainkban ágyakat állítanak fel, beléjük fektetik áldozatukat, miként a szodomabeliek tették... Ha valakinek túl hosszú lesz az ő mértékük szerint ácsolt ágy, hárman megragadják és megnyújtóztatják... Ha rövidnek bizonyul az ágy, áldozatuk fejét és lábait törzse irányába nyomkodják! A völgy nevében a tanító úr búcsúztatta. Mintha... ittas lett volna.

ERDEI Nem csoda. Mögöttem állt a három alak. Addig csak suttogni hallottam róluk: Háromkirályok. Erőt vettem gyávaságomon: Hiába gyötör sok betegség, kínoz álnok ellenség, a reménység a kínból sokat elvész. Túl sok immár az ejtő horog, a vesztő vadászok körülöttünk ólálkodnak, és felmagasztaltatik az alávalóság. *(Lebotorkál a lépcsőkön, a színpad közepén elesik, próbál feltápászkodni, feltérdel, elléki a segítségére sietó Lakont)* Ó, Uram, ne ereszd, hogy a világ fenyegetése vagy bosszúja eltántorítson bennünket... Harc az életünk, lelkünket vesztett ütközetek vérzik, ki nem érzi, vágtat ennyi fegyvernek, ki nem áhítja végét... *(Hányni kezd görcsösen)* Irgalmazz, Uram, és bocsásd meg a mi... türelmünket.

HARMADIK JELENET

Másnap kora délelőtt, Anna ordítóan giccses falvédőt húz elő a divatos útitáskából, rápróbálja a régi faliszőttesre

ANNA *(elragadtatva)* Milyen?

LAKON Mit mondjak, mit mondjak... Nem fukarkodtak a színekkel.

ANNA Ízlések és pofonok. Viszont irtó olcsó volt.

LAKON Képzelem. Egyenesen utánad hajították. Zoli?

ANNA Jól van, köszöni kérdésedet. Valamelyik vasárnap meglátogat. Ha Szulejmán nem megy a hegyhez...

LAKON Mohamed.

ANNA Tőlem.

LAKON *(a falvédőt nézegeti)* Nyomasztóan élethű. Szinte hallszik, milyen felindultan piheg a hölgyike. Aztán ez a török. A bajusza. Kipödörve fickósan, ajaj. Nem kíméli paripáját, versenyt nyargal a széllel, és lám, mégis szétáll a bajusza. Ejsze dróttal merevítette ki. *(Feleségéhez lép, átkarolja)* A verandára szántad?

ANNA *(a régi szőttesre mutat)* Gondoltam...

LAKON Gondolj valami mást. Anyu belebetegedne.

ANNA *(kibontakozva, dühösen)* Akkor hova tegyem?

LAKON Mondjuk a konyhába.

ANNA *(átöltözik)* Borzasztó. Miért tűröd, Dávid, hogy anyád reggeltől estig az állomáson bolyongjon? *(Őszintén)* Hihetetlenül szánnivaló. *(Papucsot vesz ki a táskából)*

LAKON Nocsak, ez a topánka igazán takaros.

ANNA *(félreérti)* Legközelebb pongyolát is veszek, képzeld. Ez a dolgok rendje. Ja.

LAKON *(leverten)* Tényleg? Ha jól emlékszem, elsőnek a berlinerkendődet hagytad el.

ANNA És dauerolt frizurával állítottam haza. Szinte megsirattad a varkocsaimat. Ja.

LAKON Aztán a paróka. A pályamunkások csak bámultak rád, közben kacsingattak.

Sebőné jelenik meg a színen

ANNA Jaj, ha tudnád, mennyire unom. *(Férjét utánozza)* Aj, Anna, Anna, elhagytad a vesszőkosarat, és műanyag táskával jöttél haza, aj, Anna, Anna, egy napon a valagad nélkül jössz haza, ja.

LAKON Kicsit moderáld magad. Látogatód van. Jó napot Sebőné. Mit óhajt?

SEBŐNÉ Áldás, békesség, Lakon úr. Itthon van Annuska?

ANNA Mi a baj, Lujza?

SEBŐNÉ Manárnét elfelejtette, lelkem?

ANNA Manárné egyáltalán nem emlékszik a maga rostájára.

SEBŐNÉ Lesülhet a pofája. A szégyentelen. Gáléknak öt liter petróleummal, Monoriéknak három lámpacsővel maradtak adósak.

LAKON Fantasztikus.

SEBŐNÉ Nem úgy van az, állomásfőnök úr. Azt a rostát még a dédanyámtól örököltem. Vet fel a méreg, ha arra gondolok, hogy az a cégér Manárné városi nagysága lett. Én sem vagyok hétszépség, de az a fehérnép... Mint egy csóva, és felöltözve mint egy bulándra. Aztán az a bamba ura, amikor azt mondja Manárnénak: „Anyuka." Tuba és Tubáné. Mondja, Annuska, tényleg olyan jól vannak? Amíg itthon voltak, folyton egymás szemgödrében kaparásztak, és látja, mihelyt elmentek... *(Képmutatóan)* Ki érti ezt? Én bezzeg mindig mondhatom az idétlen uramnak, hogy...

SEBŐ *(távolról)* Menjek utánad, te?

SEBŐNÉ Mind mondhatom ennek a finom embernek, hogy te, hát mi itt maradunk magnak ebben az elhagyott völgyben?

SEBŐ Gyere már, az istenbe!

SEBŐNÉ *(a hazatérő özvegyhez)* Csókolom, Estike néni. Hogy tetszik lenni?

ÖZV. LAKONNÉ Még mozgok, Lujzika.

SEBŐ Te, én elviszlek ölben, de nem köszönöd meg!

SEBŐNÉ Ahogy vénülsz, egyre parasztabb leszel. Mokány, ami vagy. Hogy beszélsz velem a népek előtt?

SEBŐ Teee!... *(Megjelenik, zavartan)* Kezit csókolom, Estike asszony. *(Feleségéhez)* Igyekezz, lelkem... *(Távolodnak, civakodnak)*

ÖZV. LAKONNÉ Hazavergődtél, te lány? Mesélj, hol hányódtál?

ANNA *(erőt vesz indulatán)* Itt a Melána-gyapjú. Égszínkék. Azt kért. Ja.

ÖZV. LAKONNÉ Soha. Parasztgyapjút kértem.

ANNA Valamelyik vasárnap kijön az unokája, ja.

ÖZV. LAKONNÉ Mióta városba jársz, egyre gazdagabb a szókincsed. Ja.

ANNA Őrület! *(Csapkodni kezd)* Tébolyda. Mindjárt vége a kicsi fia szabadságának, de még nem történt semmi említésre méltó botrány ebben a rohadt házban. Rajta, uszítsa rám!

ÖZV. LAKONNÉ Színház. Biztos olasz filmet láttál. És utána? Hol háltál, te nagylány?

ANNA Elkísértem Zolit az internátusig.

ÖZV. LAKONNÉ Aztán meglátogattad Manárékat. Képzeld, megint hallgatóztam... A Sebőné rostáját miért nem hoztad vissza? Azzal a fáradsággal.

LAKON Manárék újabban rákaptak az italra? Amikor hazajöttél, a konyak vagy a vodka szagát igyekezted visszatartani?

ANNA Manáréknál ittam egy kupicával.

ÖZV. LAKONNÉ Régebben hányhatnékod volt a töménytől. Meg a cigarettafüsttől, jól emlékszem, te nagylány? Látod, kisfiam, most innék egy pohár sört.

Lakon csereüvegeket vesz magához. El

El se utaztál a tegnap, te nagylány. A völgyben háltál, Krizsánnal.

ANNA Normális maga?

ÖZV. LAKONNÉ Észrevettelek volna, ha csakugyan vonattal érkezel haza. Krizsánt láttam. Egy repeső kis lotyót markolt le a vonatról. A Doktornál háltatok, te nagylány? Fogadok, nálunk bérel lakást Krizsán.

ANNA Már a tavasszal kibérelte, Dáviddal levelezte le.

ÖZV. LAKONNÉ Rafinált bulándra vagy, te nagylány, mi a véleményed?

ANNA *(nyeglén)* Az, hogy ilyen az élet!

ÖZV. LAKONNÉ Takard el valamivel azt a foltot. Máskor nézd meg a nyakadat félredöngölés után.

Kutya rángatja a láncot, örvendező vakkantásokat hallat

KRIZSÁN *(kedélyesen, fesztelenül)* Kezeit csókolom, Estike madame!

LETICIA Csókolom, jó napot, itt vannak a nászutasok! Leticia vagyok, násznő és barátnő.

KRIZSÁN Váglak szájba...

ÖZV. LAKONNÉ Mondja csak, enzsenyőr úr, mióta van ilyen bizalmas viszonyban a kutyánkkal?

KRIZSÁN Én mindig jó viszonyban voltam Unkászszal. Ja.

ÖZV. LAKONNÉ Megvan! Argosz ismerte fel a hazatérő Odüsszeuszt, Argosz, a kutya!

LETICIA Hát ez tényleg hangulatos egy hely... tébolydával kombinált nyaraló.

KRIZSÁN Váglak szájba...

ANNA *(zavartan)* Jöjjenek, jöjjenek.

ÖZV. LAKONNÉ Mondjad csak, te kedves, násznő meg barátnő, miért jut eszembe az Unkász névről Manhattan félszigete?

LETICIA Tudja a... csuda.

KRIZSÁN Cooper regényében szerepel egy indián, annak a neve Unkász. „Vadölő" a regény címe.

ÖZV. LAKONNÉ Az én időmben „Rézbőrűek" volt a könyv címe. Biczó András rajzaival, az ifjúság számára átdolgozta Szinnai Tivadar... Aj, milyen rég volt, istenem. Manhattan félszigete... Mit akartál Manhattan félszigetével, te násznő.

LETICIA Én? Azt sem tudom, hol van.

ÖZV. LAKONNÉ Amerikában. Háromszáz évvel ezelőtt a holland telepesek potom negyvenkét dollárért szerezték meg. Helyesbítsen, enzsenyőr séf úr, ha tévedek.

KRIZSÁN Nem téved, Estike madame.

ÖZV. LAKONNÉ Biza tévedtem. Huszonnégy dollárért vették meg a hollandusok. Ma pedig telekingatlanértékben, mennyit is ér?

Lakon érkezik, kocogó sörösüvegekkel

KRIZSÁN *(harsányan)* Erőt, egészséget, Lakon úr!

LAKON *(kelletlenül)* Hasonlókat, Krizsán úr!

Anna poharakat hoz. Lakon kidugaszolja a sörösüvegeket

KRIZSÁN *(otthonosan)* Tölthetek?

ÖZV. LAKONNÉ Remélem, tudja, hogy a tavalyi násznőjét nem nagyon szíveltem. Túl felszabadultan visongott az ágyikóban. Ez ellenben egy helyes teremtés. Közönséges, de helyes. Rokonszenves vagy, te csóró kis lotyó. És még inkább az leszel, ha elhanyagolod a sikoltozást...

LETICIA Igyekszem.

Erdei és Vaszi érkezik

ERDEI Salve, domine. Hát ismét eljöttek?

KRIZSÁN Mi tagadás, szeretjük itten.

ANNA Már csak ti hiányoztatok.

ERDEI *(Leticiához)* Kezeit csókolom, kisasszony. Erdei. Van, aki e nevet nem ismeri? Nyugdíjas tanító, önkéntes csatornaépítő és mocsárcsapoló. Voltam. És szeszlerakat. Éppen azért azt mondom: igyunk, míg habos.

LETICIA *(kezét nyújtja)* Leticia. *(A házat körítő fákat nézi)* Milyen furák ezek a fák. Hogy is mondják, na... Olyan, olyan rosszkedvűek. De nem! Olyan...

ERDEI Komorak?

LETICIA Pontosan!

KRIZSÁN *(bölcsködve)* Égerfához hasonlítanak. Ja.

ERDEI Világos, ha egyszer égerfák... Ezek a fák védik Lakonék házát földcsuszamlástól, széltől. Ezek a fák, hölgyem, megélnek a szikla hátán is. Nézze meg a gyökereiket... Mint mesebeli madarak karmai.

KRIZSÁN *(fontoskodva)* Büszke lehet a fiára, Lakon úr. A legjobbak közé törte fel magát.

LAKON Hát ez örvendetes.

ÖZV. LAKONNÉ Mondja, fiam, maga azt is tudja, hova helyezik ki az unokámat?

LETICIA Persze hogy tudja, vagyis tudni fogja, mihelyt megveszi ezt a házat...

KRIZSÁN Fejezd már be!

LETICIA Különben szájba vágsz, mint tengerész a majmát? A házinéninek tölthetek?

ÖZV. LAKONNÉ Na hallod. Én rendeltem a sört, személyesen. Meg kell mondjam, hogy régebben a likőrt részesítettem előnyben. A férjem a bort szerette. Mértékkel ivott, mégis gyorsan jókedvre derült. A tanító úr tudja, hiszen jól ismerte az uramat.

ERDEI Nem mindennapi körülmények között ismertem meg. A nagy tűzre emlékszik, nagyságos asszony?

ÖZV. LAKONNÉ Több is volt, melyikre?

VASZI *(röhincsél)* Amikor ölben cipeltük a birkákat, bizony.

ERDEI Meg a kecskéket! Tűz ütött ki a majorban, az istállóban rekedt pár száz juh meg kecske. Már roskadozott az istálló, amikor megérkeztünk. Hárman érkeztünk meg, a nagyságos asszony férje, én és Vaszi.

VASZI *(lelkesen)* Így volt, bizony!

ERDEI Az istállóba rohantunk, ölben hordtuk ki az állatokat. Torkunkat kimarta a füst, könnyeztünk, de oda és vissza voltunk, mekkora hősök vagyunk.

VASZI Így volt, bizony!

ERDEI Egyszer csak az istenverte kos visszaügetett az istállóba.

VASZI Bégetve ügetett vissza, bizony.

ERDEI Az ostoba juhok és bárányok engedtek a hívó bégetésnek.

VASZI Be a viharzó tűzvészbe, bizony.

ERDEI A völgylakók meg nézték. Moccanatlan nézték az egészet.

ÖZV. LAKONNÉ Jobbnak látták veszteg maradni.

VASZI Féltek. Kék volt a szájuk, sűrűn rebbent a szempillájuk, annyira féltek, bizony.

LETICIA Féltek, mitől?

VASZI A Háromkirályoktól féltek, bizony. Ott ácsorogtak ők is. Mindenki félt tőlük. *(Gyermeteg hencegéssel)* Én nem féltem. Pedig én is kihúztam a fércet, bizony. Szabó tiszteletes temetése után húztam ki a fércet, bizony. A temetés után a tanító urat elválasztották a tömegtől, egy sírkő mögé vonták. Utánuk mentem, kérleltem őket, ne bántsák a tanító urat. Csillagos volt az ég, amikor magunkhoz tértünk. Igaz, tanító úr?

ERDEI Igaz, Vaszika.

VASZI Estike tánti keresett meg bennünket. Leroskadt mellénk, és zokogott. A tanító úr vigasztalta, én is azt tettem. Sajgott a szánk, dagadozott az orcánk, mégis mi vigasztaltuk, bizony.

ÖZV. LAKONNÉ Van egy kopjafa a temetőben, ismerős és mégis borzasztó ismeretlen. A jégvirággal futtatott sír is ismerős, mégis szerfölött idegen. Derült időben is erősödő szél suhogását hallom a sír közelében, süthet bármily hévvel a nap, fázom mégis a sír mellett. Egy hang kísért meg néha, mintha az uram hangja volna. *(A színpad peremén, a közönséghez)*

Ha mennél hideg szélben
a réten át, a réten át,
rád adnám kockás takaróm,

öleljen át, öleljen át!
S ha körülzúgna sors-vihar
rémségesen, rémségesen:
szívemben volna házad,
oszd meg velem, oszd meg velem!
Volna köröttem zord vadon,
sötét, veszett, sötét, veszett...
(Robert Burns: *Ha mennél hideg szélben.*
Weöres Sándor ford.)

NEGYEDIK JELENET

Alkonyodik. Anna a konyhában, a verandán Lakon, özv. Lakonné, Krizsán, Leticia, utóbbiak vacsoráznak. Lakon szétszedett vadászpuskáját tisztítja-olajozza

ÖZV. LAKONNÉ Csak tudnám, miért pucolod akkora szorgalommal azt a fegyvert. Nap mint nap ápolod, hallod, kisfiam?
LAKON Hallom, anyuka.
ÖZV. LAKONNÉ És a válasz?
LAKON Csak, anyuka.
ÖZV. LAKONNÉ Kimerítő egy válasz. Tudjátok, hogy a holland telepesek...
ANNA *(rezignáltan)* Huszonnégy dollár!
ÖZV. LAKONNÉ Csillagos, te nagylány. Már kívülről tudod.
ANNA Hát ha egyszer annyira tanulékony vagyok.
ÖZV. LAKONNÉ Mit gondol, enzsenyőr séf úr, mit ér most Manhattan félszigete?
ANNA *(villanyt gyújt a verandán)* Kilencmillió dolcsi, telekingatlan-értékben.
LAKON Kilencmilliárd, Annuska!
ÖZV. LAKONNÉ Mekkora különbség! Miért gyújtottál világosságot, te... Annuska? Rögtön elözönlenek az éjszakai lepkék.
ANNA A mahagóniszínűek?
ÖZV. LAKONNÉ Nocsak, hát nemcsak én tartom nyitva a fülemet ebben a házban? Úgy tapasztalom, kisfiam, hogy az idén sokkal több a seregély. Tévednék?
LAKON Így igaz, anyuka.
ÖZV. LAKONNÉ *(feláll, közelít Krizsánékhoz)* Régebben viszont több volt itt a rigó. Persze, ez nagyon régen volt... Amikor még meghitten csobogtak a patakok... *(A völgy iránt hallgatózik)* Mi van, minden napra jut egy temetés? Ez pedig temetési zene, ez komoly. Hallga!... Hegedűk asszonyos siránkozása, a török sípok férfias busongása... De hol a pánsíp? *(Indul)*
LAKON Hová indul, anyuka?
ÖZV. LAKONNÉ *(eszelősen)* Temetésre. Egy jó nagy, vidám temetésre, ahol nem szólják meg az embert, ha kacagógörcsöt kap a koporsó mellett... Ezt a fiatalembert is magammal viszem Bona temetésére.
LAKON Bonát már eltemettük, anyuka?
ÖZV. LAKONNÉ Csak hiszitek. *(Sejtelmesen kuncog)* Miért pucolod akkora odaadással minden este...
ANNA Ez már volt, ez a kérdés.
ÖZV. LAKONNÉ Van más kérdés is. Például, minek a fegyver, ha nincs golyóra töltve?
KRIZSÁN Köszönjük a vacsorát, finom volt.
ÖZV. LAKONNÉ *(szobájába indul)* Egészségetekre, kedveseim.
LETICIA Jó éjszakát, Lakon úr, szép álmokat, Anna — néni.

A vendégek szobájukba vonulnak, Anna, Lakon marad

LAKON Olykor azon kapom magam, hogy dobogó szívvel fürkészem a vonatokról leszálló utasokat...
ANNA Félek, hogy egy szép napon... *(Meggondolja magát)*
LAKON Attól félek én is, Anna, hogy meghibbanok. Bámulom az utasokat, és azon töprengek: annyi esztendő múltán megismerném apámat?! *(Mintegy magának)* Ki ismerte fel Ithaka királyát?
ANNA Őrület, Dávid!
LAKON Néha kételyeim támadnak: tényleg agyonverték apámat?

Anna megágyaz, levetkőzik, ágyba bújik, Lakon is. Özv. Lakonné szobájában ül, hintaszékben. Halkan énekel: „Hova tűnt a férfinép, indulóra mindig kész..."

ANNA Költözzünk el innen, Dávid.
LAKON Ragaszkodom ehhez a völgyhöz. Egyik pillanatban. A másik pillanatban lehangoltság tölt el, mehetnékem támad. Mindegy, hova, el, el, el innen! És akkor hirtelen tartós kötődést érzek, megbonthatatlan idetartozást. Több mint húsz éve élsz ebben a völgyben, Anna. *(Megértéssel)* Nem szereted itten.
ANNA Huszonhárom éve és három hónapja élek itt, Dávid.
LAKON Az idő alatt hányszor átkoztad el azt a napot, amikor hozzám kötötted az életed.
ANNA Sokszor.
LAKON A szakiskola után én kértem, hogy ide helyezzenek. Engem a teológián ért a hír: apámat agyonverték, anyám ideggyógyászaton van. Otthagytam a teológiát. A történtek után ki tudott volna szelídségről, megbocsátásról prédikálni. A többit tudod. Összeházasodtunk, fiút szültél. Anyut hazahoztuk... Közben észre se vettem, hogy elmúlt tőlem a gyűlölet... Nyugalomban éltem mindaddig, míg egy napon rádöbbentem... Tavaly óta nagyon megváltoztál, Anna.
ANNA *(zavartan)* Nyugtalan vagyok. Félek. Valami baljóslatú esemény ólálkodik körülöttem. A múltkor azt mondtad, hogy eladod a házat...
LAKON Csak latolgattam a lehetőséget.

Közelgő zivatar hangja

Emlékszel az esküvőnkre?
ANNA Persze.
LAKON Ültünk szemközt a Mátyás-szoborral. Esni kezdett. Az aszfalt porába apró kráterecket ütöttek az esőcseppek. Befutottunk a barokk palota udvarára. Volt ott egy mozi...
ANNA A Capitol.
LAKON A film után a hajdani New York kávéházba mentünk, oda ültek be anyukáék is, amikor beutaztak a városba. A film címe...
ANNA Nincs béke, hol is?
LAKON Az olajfák alatt. Lucia Bose és Raf Vallone játszotta a főszerepeket.
ANNA Meg egy kövér színész.
LAKON Folco Lulli.
ANNA Menjünk el innen, Dávid. Nem bírom tovább. *(Önámító érzelemmel)* Úgy fogunk élni ismét, mint réges-rég. Ha városra megyünk...
LAKON A város... A város igézete.
ANNA *(elszántan)* Dávid, legutóbb nem Manáréknál aludtam.
LAKON Nem érdekel, hol aludtál. *(Kimarjultan)* Felejtsd el.
ANNA Mióta tudod?
LAKON Mellékes. Most már csak csudálkozom, túljutottam valamin, sikerült lehetetlennel felérő vállalkozásom.

Reggeledik, rigófütty, gerlebúgás

ANNA *(szinte megfélemlítve)* Mindjárt virrad, Dávid.
LAKON *(ironikusan)* Egen. Hajnali pára szedelőzködik a völgy felett. A levegő kicsit didergető, ámde frissítő, tiszta hangulatot áraszt, akár a száradó fehérnemű illata. Női fehérneműre gondolok... És a rigók! Meg kell veszni! Remegő torokkal énekelnek, a vadgalambok pedig...

Felkelnek, kialvatlanul ődöngenek

ANNA Mit szólnál egy pohár kisüstihez?
LAKON Jöhet. Hány gyerekünk lehetne, Anna?
ANNA Ezt hagyjuk, könyörgöm.
LAKON Öt gyerekre vágytam. Illetlenül szerelmes férfi voltam, túl a harmincon is...
ANNA Csak négy gyerekre vágytál. Két lányra, két fiúra. Remélted, családot alapítanak és nemzenek, szülnek legalább tizenöt unokát. Azok pedig nemzenek tizenötször tizenöt dédunokát...

LAKON És benépesítik ezt a kies völgyet. Anyámhoz hasonlítok. Kóválygó álmok, gyermeteg várakozások... Néha félek magamtól... Most például néha vagyok... Milyen furcsa... Arcod hol közeledik, hol távolodik, egyik pillanatban hamvas fiatal.
ANNA Másik pillanatban?
LAKON Elnyűtt. Szemed sarkában szaporodnak a szarkalábak. Mint egy csokor hangafű. És mégis, mégis... *(Kelletlenül)* Most is kívánatos asszony vagy. Megszánhatnál még egy pohárral. *(Iszik)* Hegyek, síkságok, völgyek, hol születünk, dolgozunk és meghalunk. Többnyire természetes halállal... Hegyek, erdők, melyek úgy ölelik körül ezt a völgyet, mint kenyeret a héja... *(Keresett cinizmussal)* Hegyek, síkságok, szigetek, lagúnák, búrok, búrkalapok... Ma elzavarom Krizsánékat, ide többet soha nem jöhet vendég. Te akkor utazol be a városba, amikor akarsz. Szabad vagy. Örülnék, ha maradnál. Ismersz. Nem vagyok az az ember, aki kihasználja mások sebezhetőségét. Kivel kezdeném újra, és miért, Anna?
ÖZV. LAKONNÉ *(jön le, útra készen)* Jó reggelt, kedveseim! Tudjátok, hogy az Aostai herceg fogolyként halt meg Afrikában. Még a második világháború idején. Nem engedte, hogy rabtartói tekintettel legyenek hercegi rangjára. Fogoly katonái között maradt, mint egy... Mint egy centurio, aki zászlaján még az igazi sasokat szolgálta... Olyan megviseltek vagytok...

Krizsán és Leticia lép ki a vendégszobából

KRIZSÁN Pálinkás jó reggelt. Kezeiket csókolom.
LETICIA Kicsit korán keltünk, nem akarjuk megvárakoztatni a Doktorékat.
ÖZV. LAKONNÉ Azt álmodtam, hogy a férjem kiugrott Kháron bátyó ladikjából...
LAKON Most hagyja ezeket, anyuka. Tessék indulni, öt percen belül befut a nemzetközi...
ÖZV. LAKONNÉ Aj, ez az igazi csuda! A fiacskám időtlen idők óta most sürget először, hogy szaporázzak az állomásra. Jól van, kisfiam... Most már tudom, nem csak Eurükleia és Argosz kutya ismeri fel a hazatérőt, de Télemakhosz is. Kivételesen. Lásd, kisfiam, hamarabb is bekövetkezhetett volna ez a nap. Szinte csakis rajtad múlott minden. Gondolj csak erősen apádra, és biztosítlak, engedelmeskedik hívásodnak. *(El)*
LAKON Krizsán úr, a mai éjszakát már nem tölthetik itt.
KRIZSÁN Ezt hogy értsem?
LETICIA Ezt csak egyféleképpen, abszolút.
KRIZSÁN Anna asszony...

Anna reggelihez terít, nem néz Krizsánra

LAKON Reggelizzenek és menjenek. Nincs harag.
KRIZSÁN *(megszégyenítve)* Maga őrült!
LAKON *(rámenősen)* Kicsit finomabban!
LETICIA *(képmutatóan)* Szegénykém, már egészen otthonosan érezte magát.
LAKON Reggelizzenek, szedelőzzenek, aztán menjenek békében.
KRIZSÁN De miért? Magyarázza meg!
LETICIA *(kárörömmel)* „Ne sírj, Rozi, vasárnap kirándulunk..."
KRIZSÁN Váglak szájba, mint tengerész a majmát!
LETICIA Mi volna, ha végre tudomásul vennétek, hogy csak vendégek vagytok ebben a völgyben.
KRIZSÁN Ez a völgy mindig minket illetett meg! Ja.
LAKON Nocsak. Milyen alapon?
KRIZSÁN Tudja azt maga nagyon jól.

Hegedűk cincogása, gajdoló férfiak, vihráncoló nők közelednek, köztük Vaszi és özv. Lakonné. Kézen fogva lejtenek be a színpadra, az özvegyet a Doktor és a 3. Férfi fogja kézen

DOKTOR *(elunja az idétlenkedést)* Mi a kolera, polgártársak?
3. FÉRFI Mindjárt dél van, ti még mindig neglizsében?
LETICIA Nuku kirándulás, dokikám. Ki vagyunk dobva. Pakolj, pajtás, bomlik a vásár. Egyszóval.
3. FÉRFI Ez négy szó, cuncika. *(Ujjain számol)* Pakolj...
1. NŐ Öt szó, ne strapáljad magad.
3. FÉRFI Mindjárt dél van.
DOKTOR Ácsi, mert van itten más is! *(Mintha csak akkor venné észre Lakont)* Adjon isten kegyelmednek.
LAKON Kegyelmeteknek is.
1. NŐ Mi van, mitől ilyen marjult a hangulat?
2. NŐ Nem hallottad? Kirúgták Leticiáékat.
3. NŐ Hogyhogy? Csak úgy egyszerűen: olaj? Leticia?
KRIZSÁN *(a Doktorhoz, erőltetett lezserséggel)* Ez a vasútkirály nem aludta ki magát ma éjjel. Azt kell mondjam, kezelésre szorul, ja. Nem tudsz egy jó doktort?
LAKON Hordják el magukat!
ALBI Táti lelkem, szívódjunk el. Túl forró lesz a gálamártás.
SACI Még mondjad vagy százszor, mert én kancsi vagyok.
ALBI Gyere, kapkodjuk magunkat, ez a gádzsók dolga.

Próbálnak elszelelni

3. FÉRFI Albi! Saci! Le a mandulára!

Zenészek maradnak. Krizsán a 3. Férfi és a Doktor közé kerül

DOKTOR *(Annához bizalmasan)* Mi a baj, szép asszony? Mi ez a nagy agresszió, domine Lakon? *(Lép néhányat a veranda felé)*
ÖZV. LAKONNÉ *(előreböki napernyőjét)* Maradjon veszteg! *(Szinte kérlelően)* Ugye, emlékszik az ünnepi medvére? Emlékszik, ugye?
3. FÉRFI Sok a szöveg, vénasszonykám, mindjárt dél van.
LAKON Tűnés!
ÖZV. LAKONNÉ *(Doktorhoz)* Érthetetlen, maga, maga... Maga akkor mintha idősebb lett volna.
3. FÉRFI Relativitáselmélet, vénasszonykám, rögtön dél van.
KRIZSÁN *(méltatlankodva)* Mi lesz, doktorkám?
3. FÉRFI Vedd egy kicsit higgadtabbra a figurát. Hátha akar valamit mondani, amivel a szívünkbe lopja magát, rögtön dél van.
DOKTOR Ácsi! *(Keresett udvariassággal)* Nyilatkozzon, domine Lakon.
LAKON Kérem, hagyják el a telkünket.
DOKTOR *(a társasághoz)* Jól hallottam? Mit mondott?
3. FÉRFI Aztat, hogy virágok közt villog a szekerce.
1. NŐ *(eltúlozva, visszhangként)* Szekerce villog a virágok között?!
3. FÉRFI Aztat is mondta, hogy régebben kékebb volt az ég.
2. NŐ *(mint fent)* Az ég volt kékebb régebb?! Most miért nem az?
3. FÉRFI Sok a szöveg, mindjárt dél van, te marha.
KRIZSÁN Mikor esett le a tantusz, apuka? Nem jó a féltékenység, kivált éhgyomorra.
LAKON Gazember!
DOKTOR Ácsi! Legyetek gálánsak polgártársak. Kötelességemnek érzem, hogy megvizsgáljam, hátha lázas. *(Indul a veranda felé)*
LAKON Maradjon ott, ahol van!
KRIZSÁN Szólj rá a vasútkirályra, Annuska.
ANNA Takarodjanak!
KRIZSÁN *(kiválik a kirándulók karéjából)* Így bánunk a gyanútlan vendégekkel, öreg?
LAKON Maguk már rég nem vendégek. Azóta nem vendégek, mióta megvásárolták az első házakat, és kezdtek úgy viselkedni, mint akik örökké itt éltek. Azóta...
KRIZSÁN Azótától minden árva. És esendő, ja.
3. FÉRFI Honnan veszel ilyen választékos szavakat, te marha?
KRIZSÁN Tánciskola, ja.
LAKON Azóta minden megváltozott ebben a völgyben. Kivágták a fákat, legázolták a virágokat, elgereblyéz-

ték a zöldségeseket, cementpartok közé szorították az egres- és a ribiszkebokrokat...
3. FÉRFI Sok a szöveg, mindjárt dél van.
LAKON Ledöntötték a faragott kapuzábékat, helyükre cifra vaskerítéseket húztak. Lebontották a kukoricaszárítókat, a galambdúcokat, elkeresztelték a tisztásokat, vízmosásokat, a dűlőket, elkeresztelték...
KRIZSÁN A menyecskék vénuszdombját, ja. Igaz, Annuska?

A nyaralók körbejárnak a színpadon, viháncolnak, röhögnek. A muzsikusok minden mondat után tust húznak

1. NŐ Elkeresztelték a velúrcilinderes medvét!
3. FÉRFI És a búrt, a búrt, a búrkalappal! Rögtön dél van!
KRIZSÁN A pékinast, a cukrászt!
DOKTOR A borbélyt, a fodrászt!
NŐK Az özvegyet, a szűzlányt!
DOKTOR És Bédy-Schwimmer Rózát!

Özv. Lakonné lerántja a falon függő puskát, csőre tölti, félrelöki menyét, kitántorog a tornácra

Ácsi, polgártársak! Pofákat tartani, hegedűket elrámolni.
LAKON Tűnjenek el, amíg finom vagyok.
KRIZSÁN *(sercint)* Na, aztán van még a sóderből, öreg?
3. FÉRFI Mindjárt dél van, te marha.

Özv. Lakonné fia mögé áll. Erdei és Vaszi jelenik meg a színen, tucatnyi, karóra szögezett táblával

1. NŐ Hát ez kicsoda?
2. NŐ Biztos a helybeli Mikulás.
KRIZSÁN Dobja el a puskát, mama, mert elfelejtem, hogy van vagy három tánciskolám. Mozgás.

Lakon hátranyúl a fegyverért. Ráfogja Krizsánra

LAKON *(remegő indulattal)* Utoljára mondom: tűnés!

Erdei Vaszi segítségével állítja fel a karóra szögezett táblákat

KRIZSÁN *(rálép az első lépcsőfokra)* Na?
3. FÉRFI Mindjárt dél van, tata. *(Léhán)* Pörköljön már oda. Csak ne a lába közibe, mert akkor mivel játszik a homokban?

Doktor és társasága közeledik a veranda felé. Krizsán rálép a lépcsőfokra. Lakon hátrál, az özvegybe ütközik. Krizsán a legfelső lépcsőfokon, keresett hanyagsággal gyújt cigarettára, nem veszi le szemét Lakonról, az megragadja a puskát

ÖZV. LAKONNÉ *(elkínzottan)* Dávid...

Lakon meghúzza a ravaszt, Krizsán hanyatt zuhan, Erdei és Vaszi a nézőtér felé fordítják a táblákat: EZ A HÁZ NEM ELADÓ! Erdei rátámaszkodik az egyik táblára, akárha keresztre. Leticia és a muzsikusok kivételével minden idegen elhagyja a színpadot, a Doktor visszafordul, vigyorog. Vaszi kiveszi a halott ujjai közül az égő cigarettát. Távolról közelgő zene

VASZI *(az eget fürkészi)* Csapatokba verődtek a seregélyek, alattomosan keringenek a völgy felett... *(Kuncog)* A harkály egyforma buzgalommal kopogtatja az élő és a holt fát. És szú perceg a puskatusban, bizony. *(Titkolózva)* Hallga: az élő fában is, a puskatusban is perceg a szú, bizony.
ÖZV. LAKONNÉ Azt álmodtam, hogy apátok kiugrott Kháron bátyó ladikjából. Belevetette magát az árba. A part felé úszott. Fel-alá futkostam a fövenyen, őrülten aggódtam. Apátok már csaknem megközelítette a parti sziklákat, de a sodrás visszavetette. Kiáltott valamit, mit kiáltott, uramisten?
VASZI Segítség, azt kiáltotta, Estike tánti?
ERDEI Uram, irgalmazz...
ÖZV. LAKONNÉ Se egyiket, se másikat. Azt kiáltotta, hogy *kedveseim.* Így, többes számban: *kedveseim. (A közönség felé fordul)* Honnan sejthette volna, hogy rajtam kívül senki nem áll a parton.

Elsötétedik a színpad, beérkezik a távoli zene, összecsapódik a függöny

VÉGE

1940-ben születtem Aranyosszéken, Dél-Erdélyben. Szüleim 1941 tavaszán lépték át az akkori román—magyar határt. Kolozsváron kezdtek új életet. 1943-ban apám Debrecenben akart letelepedni, anyám kérésére lemondott szándékáról. Az akkori családból egyedül apám maradt Mátyás király városában; a Házsongárdban nyugszik.

Kolozsváron tanultam, dolgoztam, szerkesztettem; ebben a városban született négy gyermekem. Értük vállaltam az áttelepedés viszontagságait 1981-ben. Azóta élek Magyarországon.

Itthon szeretném befejezni otthon elkezdett *Trianon gyermekei* című családregényemet.

Budapesten jelentek meg válogatott írásaim, valamint két regényem a Magvető Kiadónál.

Jelenleg a Rakéta Regényújságnál dolgozom.

Köntös-Szabó Zoltán

DANCS ISTVÁN

Vigyázat, mélyvíz!

Dráma egy felvonásban

SZEMÉLYEK

ÚSZÓEDZŐ
NAGY GYŐZŐ
IMRE

Történik ma
Színhely: egy sporttelep uszodája

A színpad bal oldalára egy kőpárkányos úszómedence vége nyúlik be. A kőpárkány jóval emeltebb a szemmagasságnál, így a medencébe nem látunk be. A kőpárkányon korlát, jobboldalt — a medence végén — rajtkövek. Slaugcső lóg be mellettük a medencébe. Az úszómedence fölött tábla lóg drótkötélen kifeszítve: MÉLYVÍZ!
Baloldalt elöl lépcső vezet le az úszómedencébe. Előtte lábmosó. Jobbra hátul parkrészlet, fák, egy lábtengópálya s a nyári ég. Amikor a színpad kivilágosodik, a fekete melegítős Edző ül az úszómedence szélén. Nyakában stopper, síp. Orrán sötét szemüveg. Valami doszszéban lapozgat elmélyülten. Lábánál — a kőpárkány takarásában — jókora bőr válltáska. Furcsa gyűjtemény lóg ki félig-meddig az Edző táskájából: barnásvörös valamivel szennyezett férfi-derékszíjak.
Az Edző olvas, hümmög, időnként visszalapoz, majd ismét a jegyzeteibe mélyed.
Az úszómedencében most nincs víz; a csíkokat festi fel valaki a mély medence alján állva; a hosszú, függőleges meszelőnyél mozgását látjuk, s halljuk surrogó hangját. A meszelőnyél mozgása abbamarad. Győző két kapaszkodó keze s aztán a feje jelenik meg a medence szélénél. Figyeli a munkájába temetkezett Edzőt egy ideig. Aztán megszólal

GYŐZŐ Egy óra múlva kész vagyok!
EDZŐ *(folytatja a munkáját)*
GYŐZŐ Azt mondtam, egy óra múlva kész vagyok! *(Szünet)* Háromnegyed órát mondtam!
EDZŐ Mi... ? Hogy mi van... ? Nekem szól?
GYŐZŐ *(egy pillanatra eltűnik. Kijön a medencéből. Körülbelül huszonnégy éves, de nagyon elkeseredett fiatalember. Fehér pamuttrikót, divatos, steppelt fehér mentőmellényt, feltűrt szárú fehér vászonnadrágot visel. Derekán feltűnően csinos krokodilbőr öv. Hosszú nyelű meszelőjét a kezében hozza.)* Kisöpörtem a medencét. Utána leslaugoztam. Aztán hoztam egy nagy vödör klórmeszet, és felfestettem a pályacsíkot. Mit gondol, hogy húztam egyenesre?
EDZŐ *(amint a fiú megjelenik, még jobban igyekszik eltüntetni furcsa tartalmú táskáját)* ... Egyenesre? *(Szünet)* Például... Hát... például... Kifeszített egy zsineget a medence alján, és...
GYŐZŐ *(az üres medencébe mutat)* Egyenes?
EDZŐ Egyenes! De mennyire!
GYŐZŐ Na, de a szélénél! Ott, a rajtkövek alatt?!
EDZŐ Ott? *(Alig várja, hogy újra a jegyzeteibe mélyedhessen)* Ott is szép... egyenes.
GYŐZŐ A medence ötven méter hosszú. Huszonöt méter széles, és öt méter mély. Ilyen hosszú egyenes csíkokat lehetetlen szabad szemmel meghúzni. Kellett, hogy valami... fix pontom legyen.
EDZŐ *(utánanéz valaminek a jegyzeteiben)* Valószínű... leg.
GYŐZŐ Egy fix pont mindenképp kellett, hogy legyen.
EDZŐ *(kezd ingerült lenni)* Mit... ?
GYŐZŐ *(tudja)* Egy legalábbis!
EDZŐ Egy? Egy! Egy igen!
GYŐZŐ *(odavetve)* De azért nem biztos, hogy csak egy volt!
EDZŐ *(föl se néz)* Nem... ? Egy...
GYŐZŐ *(figyeli a táblázatokba temetkező Edzőt, nem veszi észre, hogy az meg őt lesi)* De egyre... megy...
EDZŐ *(hallgat)*
GYŐZŐ ... Khm...
EDZŐ *(hallgat)*
GYŐZŐ Egyre hát! *(Szünet)* ... Hát... Nem?
EDZŐ *(hirtelen)* Nem hát!
GYŐZŐ Ja? Zavarom?
EDZŐ Mi?
GYŐZŐ Azt kérdeztem, hogy...
EDZŐ Eeeeeh!

Szünet

GYŐZŐ Khm.
EDZŐ *(munkájába temetkezik, hallgat)*
GYŐZŐ Khm! Khm!
EDZŐ *(olvas, jegyzetel, hallgat)*
GYŐZŐ *(szünet)* Egyszer olvastam valahol, hogy csak az ostobák hallgatnak folyton. Merthogy sok a pótolnivalójuk.
EDZŐ *(hallgat)*
GYŐZŐ *(őszintén)* Bocsánat.
EDZŐ *(csak a kezét emeli fel, részéről el van intézve)*
GYŐZŐ *(most már dühös, hogy ennyire nem érdekli az Edzőt)* Mondom: bocsánat!
EDZŐ Eeh, ostobaság!
GYŐZŐ *(mohón)* Az, igen! De ettől az még egy nagyon jó kis könyv volt! Maga mit olvas? *(Szünet, mert az Edző újra a jegyzeteibe temetkezik)* Mik... ezek az izék itt? *(A dossziéba mutogat)*
EDZŐ Izék?! Edzéstervek!
GYŐZŐ Edzéstervek?! *(Szünet)* Mi maga? Valami izé... ?
EDZŐ Affenét!
GYŐZŐ Akkor hogy kerülnek magához?
EDZŐ Mik?
GYŐZŐ Ezek az... izék.
EDZŐ *(üvölt)* Maga is magánál van, nem?! Akkor miért ne lehetnének ezek: nálam?!
GYŐZŐ Na jó. *(Szünet)* Na de mégis! *(Csendesen)* Tudni szeretném...
EDZŐ Affenét! *(Egy pillanatra leengedi a dossziéját)* Jöttem az utcán. És ahogy jöttem, cca! Mi a fene! Ott hever az egyik kuka tetején egy csomó edzésterv. Gondoltam: belenézek.
GYŐZŐ Hát a kíváncsiskodók, most már leshetik.
EDZŐ Rogyásig. *(Újra felemeli a dossziét)*
GYŐZŐ Na, én lerogyok ide. *(Szünet)* Hu, most jut eszembe!
EDZŐ *(tartózkodóan lapoz egyet)* De legalább csak eszébe jutott.
GYŐZŐ Mert állati nagy baj lett volna, ha nem jut eszembe!
EDZŐ Igen? *(Szünet)* Már micsoda?
GYŐZŐ *(odavetve)* Hogy valamit elfelejtettem.
EDZŐ Egen. *(Látszólag újra a jegyzeteibe mélyed)*
GYŐZŐ *(igyekszik úgy állni, hogy árnyékot vessen)* Tényleg zavarom?
EDZŐ *(kénytelen felnézni)*
GYŐZŐ *(gyorsan)* Ha megkérném, elmagyarázná azokat az iz... edzésterveket?
EDZŐ Ha megkérne, akkor el. *(Újra a jegyzeteibe mélyed)*
GYŐZŐ Ezt... hogy érti?
EDZŐ Érthető, nem?!
GYŐZŐ Ja? *(Szünet. Megkeményíti magát)* Szóval nem lehet! Hát az más. Mert, ha nem...
EDZŐ Mi? Dehogy! Miért ne lehetne?
GYŐZŐ Vagy ha nem tudja elmagyarázni...
EDZŐ Hogyhogy nem tudom?
GYŐZŐ *(hirtelen őszinteségroham)* Szóval, ha nem tudná, én...
EDZŐ *(elérti)* Mi az, hogy „nem tudom"?! Hogyhogy nem tudom? Én? Én írtam őket!
GYŐZŐ *(felrezzen)* Tessék?
EDZŐ Igen! Én írtam valamennyit!
GYŐZŐ Ez... vicc?
EDZŐ Dehogy vicc. Én vagyok az úszók vezetőedzője.
GYŐZŐ *(nem várt reménye vált valóra)* Az... úszóké?
EDZŐ Az úszóké!
GYŐZŐ Hát ez haláli!
EDZŐ *(célzatosan a medencébe néz)*

GYŐZŐ Ó, azzal egy háromnegyed óra múlva úgyis készen leszek!
EDZŐ Ezt már mintha említette volna. Meg hogy a vonalfestés...
GYŐZŐ Ja? Ezt, gondolom a többi uszodában másképp csinálják... *(Hirtelen)* Maga biztos sokat utazik, ugye?
EDZŐ Sokat.
GYŐZŐ *(az Edző különleges stopperjét piszkálgatja)* Ezt is biztos akkor vette, amikor...
EDZŐ Na! Mit csinál! Ne nyúljon hozzá!
GYŐZŐ És persze sokat jár külföldre.
EDZŐ Persze. Az utazó kerettel.
GYŐZŐ És velük is jön haza?
EDZŐ Mi? Persze!

Szünet

GYŐZŐ És a kerettagok?
EDZŐ Tessék?
GYŐZŐ Jól tudnak úszni a kerettagok?
EDZŐ Hát, az csak természetes!
GYŐZŐ De... mind?
EDZŐ Miért?
GYŐZŐ *(elréved, sóhajt)* Ó, ha én kerettag volnék... Á, erről még képzelődni is hülyeség.
EDZŐ *(készül felemelni a dossziét)* Hát... az.
GYŐZŐ *(hirtelen)* Az? Miért?
EDZŐ Mert az.
GYŐZŐ De... Miért?
EDZŐ Mert maga is nagyon jól tudja. *(Szünet)* Bemelegítés. Deszkázás. Repülőrajt. Időre úszás. Az egy egész más világ!
GYŐZŐ *(nem tágít)* De miért?
EDZŐ Miért! Mert... Először is. *(Valami nagyon-nagyon triviálisat fejez ki a kézmozdulatával)* Hehh!
GYŐZŐ *(aprót bólint)* Másodszor?
EDZŐ Mi? Másodszor? Másodszor! *(Más hangon)* Itt nincs haverság. Lazítás. Az úszónak mindent meg kell tennie, amit az edzője mond. Itt nincs... De hát mondom, ezt maga úgyse...
GYŐZŐ Én is megtenném.
EDZŐ Tessék?
GYŐZŐ **Én is megtennék mindent!**
EDZŐ Na ne. Tényleg. És fejezzük be.
GYŐZŐ De, de! Mindent megtennék!
EDZŐ Igen?
GYŐZŐ De mennyire!
EDZŐ *(hirtelen)* Köpjön a rajtkőre!
GYŐZŐ Tessék?!
EDZŐ Na látja.
GYŐZŐ Mit látok? *(Ordít)* Mit?! Mit látok?!
EDZŐ Látja, maga is belátja...
GYŐZŐ *(lehiggad)* Különben igaza van. Nem volt valami felnőtt dolog.
EDZŐ Na. Látja. *(Felveszi a jegyzeteit)*

Szünet

GYŐZŐ Magának van gyereke, főedző úr?
EDZŐ Nincs. Nőtlen vagyok.
GYŐZŐ Így sült el?
EDZŐ Miii?!
GYŐZŐ És a feleségének?
EDZŐ *(elámul a figyelmetlenségről tanúskodó kérdésen)* Tessék?!
GYŐZŐ *(az üres medencébe bámul)* Na tessék! Ahogy nézem ezt a hatalmas, üres medencét... Megint! Miken jár az eszem! Mondja, sose érezte még, hogy...
EDZŐ Mit?
GYŐZŐ Á, semmi.
EDZŐ Nem ezt akarta mondani.
GYŐZŐ A főedző úr mióta dolgozik itt?
EDZŐ Tessék?
GYŐZŐ Semmi.
EDZŐ Mondja, miért csinálja ezt?!
GYŐZŐ Azt kérdeztem, hogy...
EDZŐ Hetedik éve.
GYŐZŐ És nem hülyül el az ember ennyi idő alatt?
EDZŐ *(felugrik)* Ide figyeljen! Miért csinálja ezt?!!
GYŐZŐ Mi? *(Szünet)* Ja? Bocsánat.
EDZŐ Maga... Maga teszi magát? Vagy... Tényleg nem tudja, hány óra van?
GYŐZŐ *(őszintén)* Hány óra van? *(Az Edző stopperjéért nyúl)*
EDZŐ Ne nyúljon hozzá!

Szünet

GYŐZŐ Gyereke van?
EDZŐ Mondja, hol jár a maga esze?!
GYŐZŐ *(elréved egy pillanatra)* Ja? Amivel most már egy fél órán belül kész kell lennem... Kész kell lennem... mindenképpen... Úgy, ahogy én... *(Készül visszamenni a medencébe)*
EDZŐ Várjon már. Kérdezni akart valamit. Hogy valamit tudni szeretne.
GYŐZŐ Igen. De...
EDZŐ De...?
GYŐZŐ Semmi.
EDZŐ De?!
GYŐZŐ De nem haragszik az... előbbiért?
EDZŐ Miért?!
GYŐZŐ Jó, jó, de... Biztos, hogy nem haragszik?
EDZŐ Ezt akarta kérdezni?
GYŐZŐ Ja? *(Szünet)* Na jó. Megmondom, hogy miért csinálom ezt. Tudja, nem nagyon van társaságom. Nem beszélgetek senkivel. Tudom, fura, amit mondok, hiszen öt-hatszáz ember is megfordul itt egy nap az uszodában. És mégis. Mégse!
EDZŐ *(kifordítja mindkét kezét)* Nem értem.
GYŐZŐ *(másképp próbálja meg)* A medence öt méter mély. És kilencre már koszos. Sokat vagyok az alján. A fenéken. Úgy, hogy ha beszélne is valaki hozzám... Oda már csak az hallatszik le, ha ordítanak velem. Érti?
EDZŐ *(felemeli a hangját)* Nem én!
GYŐZŐ Ezért van az, hogy néha rám jön.
EDZŐ *(ordít)* Micsoda?! De micsoda?!
GYŐZŐ A múltkor is... Lebömböl valami rizlingbasszus, hogy: „Hé, Öcsi!" Mondom: Igen, uram? Tudja, először szólaltam meg aznap. Azt ordítja a férfi: „Öcsi, ha találsz a medencében egy tízforintost, amire az van írva, hogy tíz forint, az az enyém!" És röhög, majd kiesik a száján. *(Szünet)* Hát én teljesen kiborultam.
EDZŐ Nem értem, hogy miért kell ettől...
GYŐZŐ Tegnap meg? Egy kis, tízéves-forma kislány. Hogy ő beleejtette a csatját a vízbe. Beugrom! Keresem! Kutlászok odalent. Lebukom háromszor! Meresztettem a koszos vízben a szememet a csatornarácsba kapaszkodva. Na, jövök fel, akkor látom, hogy ott bökdösik egymást vihogva a barátnőjével, a lángossütő előtt. S csak nevettek rajtam. Beugrottam neki! *(Szünet)* Sokat vagyok egyedül. A középiskolából hozott rossz emlékeket, a konzervnyitómat, a könyveimet nem számítom. De mást meg... Szóval más meg nincs. És éppen ezért... Érti? Néha úgy érzem... Néha rám jön... Érti már?
EDZŐ De micsoda! Micsodát?! Miről beszél?
GYŐZŐ ...Hogy szinte... megfulladok!
EDZŐ Mitől?
GYŐZŐ Hogy nem értik!
EDZŐ Micsodát! De micsodát?
GYŐZŐ *(egy kis szünet után)* Cca!

Szünet

EDZŐ Na. Na várjunk csak. Lassabban. Nagyon kapkodja a levegőt. Először is nyugodjon meg...
GYŐZŐ *(próbál uralkodni magán)*
EDZŐ Na. Azt mondja, középiskolába járt. Érettségi után mit csinált? *(Amikor Győző nem néz oda, az Edző érdeklődve nézegeti a fiút)*
GYŐZŐ Sofőr voltam. Egy helyen dolgoztunk a barátommal.
EDZŐ Sokat voltak együtt?
GYŐZŐ Andrissal? Sülve-főve.
EDZŐ Na jó. Utána?
GYŐZŐ Hetvenkilencben?
EDZŐ Akkor hol volt?
GYŐZŐ Én?

EDZŐ Nem volt itthon?
GYŐZŐ Nem.
EDZŐ Hol volt?
GYŐZŐ Én? Dorogon.
EDZŐ Katona volt?
GYŐZŐ Igen.
EDZŐ *(szünet után)* Na jó. Az is letelt. S a leszerelése után? Várjunk csak! Akkor, nyolcvanegyben volt a lengyel események fordulópontja. Mit csinált a leszerelése után? Visszament sofőrnek?
GYŐZŐ Én? Á.
EDZŐ És a barátja?
GYŐZŐ Ő igen! Nagyot csalódtam benne.
EDZŐ *(egy kis szünet után)* Szóval maga nem ment vissza vezetni? De miért? Maga nyolcvanegyben már nem akart visszakerülni a kormány mögé?
GYŐZŐ Nem. Nem akartam.
EDZŐ Miért?
GYŐZŐ Mert... *(Elréved)* Beugrottam nekik!
EDZŐ Mi?
GYŐZŐ Semmi. Megtanultam!
EDZŐ De mit? Mit tanult meg?!
GYŐZŐ Hogy én csak olyan kormány mögött állok, amely mellett nem kell ülnöm, ha nem állok mögötte.

Szünet

(Hirtelen indulattal) Hová az istenbe lettek innen a rohadt szemétkosarak!
EDZŐ Mi? Ja? Nem tudom. Amikor jöttem, egy se volt. *(Szünet)* Aztán?
GYŐZŐ Tessék?
EDZŐ Szóval nem ment vissza sofőrnek. Na ne dühöngjön már!... A barátságnak vége szakadt... Mit csinált aztán?
GYŐZŐ Én? A rohadt Dohánybolt Vállalatnál dolgoztam. Előtte meg a Keravillnál.
EDZŐ És szerette azt a munkát?
GYŐZŐ Imádtam!!
EDZŐ Nem úgy értem. Hanem, hogy...
GYŐZŐ *(hisztérikusan idézi)* „Az endékás turmixgép megjött már?"
EDZŐ Micsoda?
GYŐZŐ *(ugyanúgy)* „A kivehető tetejű!" „És a Sanyo magnetofon?"
EDZŐ Mi?! Sanyo magnetofon?
GYŐZŐ *(az első vevőt idézve)* „Én az endékás turmixgépet kérdeztem."
EDZŐ Most mit...
GYŐZŐ Megjött?! *(Szünet)* Hű, de utáltam.
EDZŐ Szép!
GYŐZŐ A Sanyo magnetofon?
EDZŐ Dehogy! Hanem a...
GYŐZŐ *(elérti)* A medencecsík-húzogatás? Á, nem érdekes. Tényleg. Rájöttem, ez is olyan, mint a többi. Vagy beleveti magát az ember, és hajtja, vagy egy csepp értelme sincs az egésznek. De nem is ez az érdekes. *(Más hangon)* Maga hogy csinálja?
EDZŐ Nem? Hanem?
GYŐZŐ *(elrévedve)* Hm?
EDZŐ Hanem? Mi az érdekes?
GYŐZŐ Az a baj, tudja, hogy én egy balek vagyok. A Keravillnál is ez volt a baj. Ugráltattak. Mindenkinek beugrom. Mert azt hiszik, velem lehet. És tényleg lehet. Sajna. *(Szünet)* Maga hogy csinálja?
EDZŐ *(teszi magát)* Ja, értem! Szóval most az én, hogy úgy mondjam „úszógumimat" akarja megnézni! Hogy mi tart a felszínen! Értem!
GYŐZŐ Igen, igen! *(Hirtelen más hangon)* Ezután...?
EDZŐ Ezután micsoda?
GYŐZŐ Ezután! Ez volt a... bemelegítés! Nem? Mi következik ezután?
EDZŐ Ja? Nos. Nos... a bemelegítés után: deszkázás van.
GYŐZŐ *(lelkesen)* Deszkázás!
EDZŐ Jó széles deszkákkal.
GYŐZŐ *(szinte átszellemülten)* Jó széles deszkákkal!
EDZŐ Hogy erősödjön a lábtempó.
GYŐZŐ Lábtempó! Úristen! *(Hirtelen más hangon)* És nem fáradnak el?
EDZŐ Kik?
GYŐZŐ Kik. Hát az úszók! Bemelegítés. Aztán deszkázás. Nem fáradnak el?
EDZŐ Nem szempont.
GYŐZŐ Kár. Mert akkor a sok deszkát össze lehetne erősíteni egy nagy tutajjá, az úszók ráfeküdnének, és szépen elúszna a győzelem.
EDZŐ *(nevet)*
GYŐZŐ *(hirtelen)* És mit fizetnek ezért magának?
EDZŐ Tessék?!
GYŐZŐ Ja?
EDZŐ Na jó. Tizenháromezret.
GYŐZŐ Tizenháromezret!
EDZŐ Annyit. De... *(Jobbra-balra tekinget)* ...Nem kell ezt a dolgot annyira... felfújni.
GYŐZŐ Hol lakik?
EDZŐ Mi?
GYŐZŐ Hol lakik, főedző úr?
EDZŐ Ez még az... „úszógumi"?
GYŐZŐ Mi? Az hát! Jézusom! Most esik le! *(Szünet)* Csak nem fél, hogy a helyére pályázom? Mi? Csak nem fél? Na... menjen odébb, főedző úr.
EDZŐ *(kelletlenül helyet ad maga mellett)* Tessék.
GYŐZŐ Tessék? Szóval? Hol lakik?
EDZŐ A vízivárosban. Na!
GYŐZŐ És még maga panaszkodik.
EDZŐ Én nem panaszkodtam! Egyébként maga panaszkodott. Azt mondta, hogy...
GYŐZŐ Én?!
EDZŐ Igen! Hogy egy óra múlva kész kell...
GYŐZŐ Egy fél óra múlva kell kész lennem.
EDZŐ Na látja.
GYŐZŐ Tessék?
EDZŐ Én is munkaidőben vagyok! Mondom: én is! Egyébként... Tudja, hogy ezt nem először mondja, ugye?
GYŐZŐ *(elrévedve)* Mit?
EDZŐ Hogy egy óra múlva kész kell lennie.
GYŐZŐ Fél óra múlva.
EDZŐ Fél óra múlva.
GYŐZŐ Ja igen, igen!
EDZŐ Hát akkor...
GYŐZŐ Mi?!
EDZŐ Menjen!
GYŐZŐ Tessék?!
EDZŐ Menjen! Mire vár? A fene se kérte, hogy idejöjjön, és hülye kérdéseket tegyen fel, amikor...
GYŐZŐ De...

Szünet

Mondja...
EDZŐ *(fel se néz, ingerülten csendre inti a fiút)* Megmondtam!
GYŐZŐ De mondja...
EDZŐ *(m. f.)*
GYŐZŐ Főedző úr!
EDZŐ Mi az? *(Felnéz)*
GYŐZŐ Olyan rettenetes. Olyan rettenetes ez...
EDZŐ Mi az...
GYŐZŐ Főedző úr... Mondja... Maga érezte már, hogy... összecsapnak a feje fölött a hullámok?
EDZŐ Hogy... mi?
GYŐZŐ Semmi.
EDZŐ *(ordít)* Már megint kezdi?!
GYŐZŐ *(elrévedve)* Hogy én mindig beugrom! *(A tenyerébe hajtja az arcát)*
EDZŐ *(szünet után)* Na hiszen. Magával is kint vagyok a vízből. Úszó akar lenni. Egy kis bemelegítés, és maga... Na hiszen...! Cca! *(Szedelődzködik)*
GYŐZŐ *(hirtelen)* Ja? Ez még a... bemelegítés?
EDZŐ Tessék...?! *(Megáll a pakolással)* Dehogy! *(Indulna)*
GYŐZŐ Mondja, mi a jófenéért kapja maga azt a tenger pénzt?!
EDZŐ Na hallja, ide figyeljen...
GYŐZŐ Miért?!
EDZŐ Most aztán...
GYŐZŐ *(üvölt)* Mi a jófenéért kapja?! Mi?!!
EDZŐ *(ő is üvölt)* Úszásoktatásért!

GYŐZŐ Úszásoktatásért! Maga! Maga... Úszómester!
EDZŐ Micsoda?!
GYŐZŐ Úszómester!
EDZŐ Én?! Mesteredző vagyok!
GYŐZŐ Ki?!
EDZŐ Mesteredző!! Megértette?!
GYŐZŐ Akkor?!
EDZŐ Akkor...?
GYŐZŐ Akkor hát...?
EDZŐ Mikor? Mit akkor? Nem értem! Nem... Eeeeeh! *(Szedelődzködik tovább, de rémülten veszi észre, hogy furcsa tartalmú táskája kinyílt)*
GYŐZŐ Akkor...?!
EDZŐ Mit mikor? Mit akkor?! Zagyvál itt mindent össze! Hogy egy fél óra múlva kész kell lennie, meg hogy úszó akar lenni...!
GYŐZŐ De hát mi olyan bonyolult abban?
EDZŐ Mi? Micsoda? Miben?
GYŐZŐ Az úszásoktatásban!
EDZŐ *(gyömködi a táskáját)*
GYŐZŐ *(nem tágít)* Mi olyan bonyolult?
EDZŐ Az úszásoktatásban! Cca! Hogy mi olyan bonyolult abban!
GYŐZŐ Igen! Idejön a srác. Kérdez egypár dolgot. Kérdezget. Maga felelget. Bemelegítés. Deszkázás. Hogy fejlődjön a lábtempó...
EDZŐ *(nevetni kezd)*
GYŐZŐ ...És már mehet is...
EDZŐ Hová?
GYŐZŐ A vízbe!
EDZŐ A víz alá!
GYŐZŐ Tessék?!
EDZŐ A víz alá! Száradni!
GYŐZŐ De hát... Miért?
EDZŐ *(a könnyeit törülgeti a nevetéstől)* „Hogy fejlődjön a lábtempó!"
GYŐZŐ Mi?
EDZŐ A lábtempó, mi?
GYŐZŐ *(megzavarodik)* Örvendek, hogyne...
EDZŐ ...Meg a kéztempó! *(Nevet)*
GYŐZŐ ...kéztempó... Gondolom...
EDZŐ *(megvetően)* Gondolja. Ő gondolja! Személyesen! *(Szünet)* Na. Na menjen, fiam. Menjen szépen. Jobb lesz, ha...
GYŐZŐ Tessék?!
EDZŐ Mondom, menjen és fesse szépen azokat a ...csíkokat.
GYŐZŐ Tessék?!
EDZŐ *(megrázza a fejét)*
GYŐZŐ Főedző úr! De hát mi abban olyan nehéz?!
EDZŐ Azt kérdi, mi!
GYŐZŐ Igen!
EDZŐ De miért kérdi?
GYŐZŐ *(hallgat)* Csak... Csak! Mester!

Szünet. Győző hallgat, sóhajt. Lassan felteszi a meszelőjét. Indulna

EDZŐ Hogy kezdjem a rajtnál. Amit maga mond, fiam. Kéztempó, lábtempó...
GYŐZŐ Igen!
EDZŐ ...Tehetségkutatás. Állóképesség...
GYŐZŐ Igen, igen!
EDZŐ Az régen! Húsz év előtt. Akkor ment ez! Tizenöt! Esetleg. De ma...!
GYŐZŐ Mi van ma?!
EDZŐ Ma?
GYŐZŐ Csak nem akarja azt mondani, hogy százszámra vannak tehetséges gyerekek?
EDZŐ Tehetség? Adottság? Szorgalom? Cca!
GYŐZŐ Nem értem...
EDZŐ Mit nem ért?
GYŐZŐ Úgy érti a főedző úr, hogy a szorgalom, a tehetség... hogy mindez...
EDZŐ Lényegtelen.
GYŐZŐ Tessék?
EDZŐ Lényegtelen!
GYŐZŐ Lényegtelen az, hogy az ember szorgalmas? Kitartó? Hogy céltudatos?
EDZŐ Pontosan.
GYŐZŐ *(titkolt örömmel)* Hát nem ez kell? Hát nem ez kell, hogy valaki úszó lehessen?
EDZŐ De nem ám!
GYŐZŐ De nem ám? Hanem?
EDZŐ Hm? *(A jegyzeteit tanulmányozza)*
GYŐZŐ Hanem mi kell ahhoz, hogy az ember úszó lehessen?
EDZŐ Érzelem.
GYŐZŐ Érz... Tessék?!
EDZŐ Érzelem.
GYŐZŐ Hogyhogy?
EDZŐ Olyan... beállítódású fiatalember kell, akinek nincs... más.
GYŐZŐ Hogy érti?
EDZŐ Akinek ez az egyetlen lehetősége az életben.
GYŐZŐ Micsoda?
EDZŐ Olyan valaki kell, akinek nincs más választása, mint hogy úszó legyen. Na. Aki a munkáját nem szereti, eleve nem jó. A barátságban csalódott, az...
GYŐZŐ Az...?
EDZŐ Az már... Vagy... A szerelme! Megcsalta! A családja átverte. Akit éppen ezekért elverni se lehet a medencétől!
GYŐZŐ ...Nem értem!
EDZŐ Például. Jön a srác. Jó felépítésű, szereti a versenyt. Rajong a győzelemért. Tizenöt éves, de elsőre két percen belül úszsa a százat. Kirúgva! De egy percen belül!
GYŐZŐ Kirú... Miért?
EDZŐ Vagy. Jön a pali. Olyan ideális úszóalkat, hogy hozzá képest a Weismüller: kutyaütő. A karja hosszú. A lába akkora, mint a hegedűtok. Mellesleg: tovább tanul. Anyagi gondja nincs, mert a családja támogatja. Okos. Érvel! És: elsőre másfél percen belül úszsa a százat.
GYŐZŐ Ez? Akkor tehát ez az, aki...
EDZŐ Kirúgva!
GYŐZŐ Jézusom.
EDZŐ Ki! A francba velük! Kutyaütőkkel foglalkozzam? Én?! Ezért szereztem mesteredzői képesítést úszásoktatásból?
GYŐZŐ De hát...
EDZŐ És lettem versenyedző?!
GYŐZŐ De hát akkor...
EDZŐ Kirúgva! Mind! Egy se kell belőlük! Mehet az ilyen!
GYŐZŐ Hát ez haláli...! De... Miért?
EDZŐ Miért? Hogyhogy miért? A hátország miatt!
GYŐZŐ Micsoda?
EDZŐ Mondom: hátország.
GYŐZŐ Az... mi?
EDZŐ A hátország az azt jelenti, hogy a fiúnak lehetősége van az élet más területén is boldogulni.
GYŐZŐ Na és az miért baj?!
EDZŐ Hát mert ha kudarc éri? Biztosított neki a civil pálya! Majd hülye lesz nekem a kölyök mindent beleadni itt! Kirúgva!

Szünet

GYŐZŐ Főedző úr.
EDZŐ Tessék.
GYŐZŐ Főedző úr... Miket tud meg az ember! De hát...
EDZŐ Mit „de hát"?
GYŐZŐ ...Akkor kikből válogat?
EDZŐ Ja? *(Szünet)* Van azért.
GYŐZŐ Van?
EDZŐ Hát... Van. Illetve... vagyogat. Itt írom az edzéstervüket.
GYŐZŐ Cca!
EDZŐ De, de! Például a junior kerettagok. Én úgy hívom őket: a „beoltottak".
GYŐZŐ ...Hogyan...?
EDZŐ Tudniillik ezeknek mindnek van egy kis „stift"-je.
GYŐZŐ Már úgy értve, hogy... Mije?
EDZŐ Stiftje. Ezek mind...
GYŐZŐ Kokszolják őket? Doppingszerekkel...
EDZŐ Affenét. Ott van például a Joó Sanyi.
GYŐZŐ *(bizonytalanul bólint)*

EDZŐ Remek. Csodaúszó! Érti? Csodaúszó! Tizenöt éves! Ennek a gyereknek olyan emlékei vannak a vízzel kapcsolatban, amiktől sose fog szabadulni.
GYŐZŐ Akkor... Akkor hogyan...
EDZŐ Mindjárt megérti. Ez a fiú, a Joó Sanyi, pár éve tengeri hajóúton volt a szüleivel. Vitorlást béreltek. Nyár, vakáció...
GYŐZŐ *(a foga közt)* Értem.
EDZŐ *(felfigyel Győző a szavaiból kihallható keserűségre)* Igen. Na és, elég az hozzá, úgy esett, a gyereknek a vitorlás tetejéről kellett végignézni, ahogy az apját megkergeti egy macskacápa.
GYŐZŐ Jézus! És a fiú?
EDZŐ Mit mondjak. Imádja az apját.
GYŐZŐ Úristen!
EDZŐ *(odavetve)* Ilyenek a tengeri utak.
GYŐZŐ *(döbbenet)*
EDZŐ *(másképp)* Na de tény az, hogy azóta a gyerekben rögzült valami fantasztikus, állandó késztetés a vízben való éberségre. Vagyis fürgeségre. Háhá! *(Szünet)* És úszik is nekem olyan százakat, hogy...
GYŐZŐ ...Hogy...? Csak... nem akarja azt mondani, hogy...
EDZŐ Tessék?
GYŐZŐ Csak nem azt mondja, hogy a főedző úr éppen ezért...
EDZŐ Mit éppen ezért? Mit éppen ezért?!
GYŐZŐ Semmi. Nem. Ez...
EDZŐ *(szünet után)* Aztán a Robi. A csodapillangózó!
GYŐZŐ Nem igaz.
EDZŐ De, de!
GYŐZŐ Ez nem lehet igaz.
EDZŐ Hogy a Robi pillangózik? *(Szünet)* Ja? A Sportújságban olvasta?
GYŐZŐ Nem. Képtelenség!
EDZŐ Hát igen. Robi eredetileg gyorsúszó volt. Nősülés előtt állt. Szépen hajtott. Ment előre a rangsorban rendesen. Mit ment! Repült! *(Hadar, hogy elterelje Győző figyelmét)* És akkor, de egyik napról a másikra, elhagyta a szerelme.
GYŐZŐ Óóóóó!
EDZŐ Ó bizony. Vagyis hogy: ő. Mármint a csaj. Merthogy a kicsike átment éjjeli pillangóba. Érti. El... durvult. Robi rettenetesen kiborult. Mi legyen. Néztük a dolgokat. Megforgattuk. *(Sóhajt)* Azt a képtelenséget tanácsoltam a fiúnak, hagyja abba a gyorsot. Át is ment kétszázas pillangózónak. És most minden keserűségét abba adja bele. De hozza is az eredményeket!
GYŐZŐ Nem.
EDZŐ Tessék?
GYŐZŐ Nem. Ez nem igaz!
EDZŐ *(megvetően)* Ugyan már!
GYŐZŐ Ez... szörnyű...
EDZŐ Micsoda?
GYŐZŐ Ez... Amiket elmond... Ez iszonyú!
EDZŐ Ez nem annyira szörnyű, mint inkább... edzésmódszerek.
GYŐZŐ E... Ezek?!
EDZŐ Ezek.
GYŐZŐ Őrület!
EDZŐ Meg kell azonban mondjam... mesterem...
GYŐZŐ *(felrezzen)* Tessék?
EDZŐ *(méregeti a fiút)* Á, semmi. Magának úgyis hiába mondom... Jól fest azzal a meszelővel.
GYŐZŐ Mit akart megmondani?
EDZŐ Semmit.
GYŐZŐ Kérem!
EDZŐ Szóval... Azért ez sem az igazi... úszóanyag.
GYŐZŐ Már akikről beszélt?
EDZŐ Igen.
GYŐZŐ Pedig mintha azt vettem volna ki a szavaiból...
EDZŐ Inkább a munkájából vegye ki a részét...
GYŐZŐ *(indulna)*
EDZŐ Á, edzhetnek ezek akármennyit...!
GYŐZŐ Ezt... Hogy érti?
EDZŐ Úgy, hogy igazi, nagy úszó, ezekből soha nem lesz.
GYŐZŐ A... Robi? A Joó Sanyi...? A...
EDZŐ Á! *(Szünet)* Az igazi versenyzőalkat nem ilyen.
GYŐZŐ *(mohón)* Hanem?
EDZŐ Az igazi versenyzőalkat? *(Szünet)* Az olyan...
GYŐZŐ *(m. f.)* ...Mint?
EDZŐ Az olyan, mint... *(Lesi Győzőt)*
GYŐZŐ ...Igen?...
EDZŐ Akinek se család! Se barát! Se szerelem! Csak az úszás! Hááááá! Ha olyat találnék! Csak egyszer! Cca! Csak egyet! Egyetlenegyet! Akkor...! *(Hirtelen)* Tudja, milyen az a srác? *(Szünet; szinte hipnotizálja Győzőt)* Annak nincs más lehetősége. Sehol! Soha! Csak, hogy ússzon! Érti? Az igazi úszótehetség... Azt mindenki... elárulta...
GYŐZŐ Mindenki...
EDZŐ ...vízben hagyta!...
GYŐZŐ Mindenki!
EDZŐ Mindenki! *(Szünet)* Az olyan, az igazi úszó, hogy szinte... fuldoklik a szárazon! A munkájában csalódott! A családjában dettó! A szerelme! A bánat! A csalódások hullámai szinte... átcsapnak a feje felett! Akinek ez az utolsó esélye, hogy a... felszínen maradjon! Ó, ha ilyet találnék! Há! Csak egyetlenegyet!
GYŐZŐ *(hirtelen)* Tudja a főedző úr, hogy raktam ma be a meszet a vödörbe? Előbb forró vizet öntöttem bele!
EDZŐ *(fölényesen)* Mi? Nyilván. Mert úgy sokkal gyorsabban feloldódik a mész.
GYŐZŐ Dehogy!
EDZŐ Tessék?!
GYŐZŐ Dehogyis! Azért öntöttem forró vizet a vödörbe, mert akkor gyorsabban elpárolog a szterogenol!
EDZŐ *(mérges)* Szóval nem a mész oldása miatt öntötte rá a forró vizet?
GYŐZŐ Nem, mondom, hogy nem!
EDZŐ *(már-már dühöng)* Pedig én biztos voltam benne, hogy a mész miatt! Száz százalékig biztos voltam!
GYŐZŐ Hát ennyire kíváncsi, hogy mi van a... vödörben? Mindent tudni akar? Mindenről? *(Szünet)* Mindent...? Hát, ha csak ez a vágya! Én kiborítom magának a vödröt! *(Szünet)* A Duna utcában lakom, egy ronda, ötemeletes bérkaszárnyában. A körfolyosó úgy fut körbe a házfalon, mint az onnan elköltözni vágyók összes elvetélt kísérlete. Két szobánk van. Az egyikben én, a másik szobában az öcsém lakik a fiával.
EDZŐ A szülei?
GYŐZŐ Elköltöztek. Az öcsém meg, tudja, nős.
EDZŐ Ja?
GYŐZŐ De nem jól mondom, hogy „az öcsém lakik". Mert úgy kellett volna kifejeznem, hogy „lakik csak". Mert ő ezen kívül a világon, de az égadta világon semmit, de semmit se csinál.
EDZŐ Nem értem.
GYŐZŐ Érti? Semmit! De abszolúte semmit! Nem neveli a fiát. Nem megy le a közértbe. Nem dolgozik. Nem fűt be. Nem takarít. Nem mos. Nem tanul. Ha elmegy, a lakást nem zárja be. Ha otthon van, a gyereket nem engedi be.
EDZŐ Ez érthetetlen.
GYŐZŐ A gázt, vizet viszont folyton nyitva hagyja.
EDZŐ Ez hihetetlen. Mi az oka?
GYŐZŐ Tudja, mi az öcsém magyarázata minderre? A semmittevésre? Hogy ő gyenge. Hogy ő nem bírja. Hiába. Hogy ő minden rossz tulajdonságát: örökölte. Nem képes csinálni semmit. *(Másképp)* Teljesen egészséges egyébként. De változtatni hiába próbálok rajta. Hiába is próbálom megváltoztatni. Hogy ő nem bírja. Falba ütközöm. Falba. Érti? Ez van. De minden nap! Mert én minden nap megpróbálom! Újra! És újra! Mindig!
EDZŐ Furcsa.
GYŐZŐ *(utánozza)* „Ez... furcsa..." Ezt úgy mondja, mintha nem hinné.
EDZŐ Mi? Ja nem, nem, csak...
GYŐZŐ Csak micsoda?
EDZŐ Csak nem értem, hogy...
GYŐZŐ Hogy...?
EDZŐ Hogy... Szóval maga ezek után... *(Ravaszul)* De hát miért maradt ott?
GYŐZŐ Tessék?!
EDZŐ Miért nem költözik el onnan?

GYŐZŐ *(egy pillanatra elréved)* Ja? Beugrottam nekik... *(Másképp)* De hát hová menjek? Én nem keresek tizenháromezret! *(Szünet)* Se tizennégyet! És mert nekik az egy nagyon jó szórakozás, hogy mivel én...

EDZŐ Na jó, ebből elég.

GYŐZŐ ...egy hajtós pali vagyok, mindegy, mit csinálok, mert azt csinálom, bulizom, és mert az öcsémék tisztában vannak vele, hogy nem tudok szó nélkül elmenni dolgok mellett... pedig...

EDZŐ Muszáj erről beszélnünk?

GYŐZŐ ...pedig akkor éppen sofőr voltam... Nappal vezettem, délután maszek, este valami program... Csakhogy mivel az öcsém és a felesége a szó szoros értelmében semmit se csinált, és mert akkor már megvolt a kisfiuk...

EDZŐ Meddig akarja ezt folytatni?

GYŐZŐ ...hát egyre nagyobb részét tette ki a napomnak, hogy utánuk meg miattuk, szóval helyettük kellett dolgokat megcsinálnom. A lakásban. Az óvodában a kisfiú miatt. A tanácsban... És akkor egyszer csak úgy éreztem, hogy nem bírom tovább, odamentem hozzájuk, és azt mondtam...

EDZŐ Elég!!!

GYŐZŐ ...Figyeljetek. Kértem. Kérleltem őket. *(Más hangon)* Vízcsap. Gáz. Figyeljetek a kisfiúra. Ha elmentek, a gyereket ne zárjátok ki. A vízcsapot el. A lakást be. Nekem hadd ne kelljen ezekkel törődnöm. Hajtok. Tudjátok. Figyeljetek. Bólogattak.

EDZŐ Ez... rettenetes.

GYŐZŐ *(tárgyilagos)* Ez nem annyira rettenetes, főedző úr, mint inkább az öcsém mentalitása.

EDZŐ Szóval ő ilyen?

GYŐZŐ Igen. A felesége úgyszintén.

EDZŐ És maga?

GYŐZŐ *(egy kis szünet után)* Mire hazakeveredtem a melóból aznap, a holmim ott várt. A küszöbön. Szépen összecsomagolva. Rajta a sógornőm keze írása: „Ha nem tetszik, költözz el!" *(Szünet)*

EDZŐ Hogy... mit...? Hogy... Mit...?

GYŐZŐ Csak álltam. Ott, az ajtónk előtt. Az ajtónk! Tudja, mit csináltam? Az ereszről recsegve leszakadó jégcsapok neszezését hallgattam. Egyszerűen... Nem kaptam levegőt. Mintha... Mintha jeges víz alá nyomtak volna.

EDZŐ És az öccse?

GYŐZŐ Az öcsém?

EDZŐ Az öccse! Igen!

GYŐZŐ Hallom. *(Szünet)* Hihetetlen, ugye? *(Másképp)* Ez már a vegyesúszás?

EDZŐ Mondjuk... Csak nehogy azt mondja...

GYŐZŐ Tessék?

EDZŐ Csak nehogy azt mondja, ő mindezt némán...

GYŐZŐ *(máshol jár az esze)* Hm?

EDZŐ Az öccse! Mit mondott a feleségének, hogy ezt merte... megtenni?

GYŐZŐ *(pár lépést arrébb megy: kicsit ugrál, guggolgat, mint aki levezeti az iménti megterhelést)* Nem tudom, mi az istent kellene róla még elmondanom!

Szünet

Tél volt.

EDZŐ *(becsukta a dossziét. Növekvő érdeklődéssel nézi az egyre összetörtebb fiút)* De a szüleik! Azért ezt még gyorsan mondja el. Ők mit mondtak erre?

GYŐZŐ *(felrezzen)* Hm?

EDZŐ A szüleik!

GYŐZŐ *(másképp)* De ez már nem a vegyesúszás! Ez már időre megy!

EDZŐ Mi? Persze!

GYŐZŐ Mert... nagyon... *(Összeszedi magát)* Csak nagyon... kimelegedtem...

EDZŐ Gyerünk! *(Szünet)* Szóval? A szüleik? Ismerték a helyzetet?

GYŐZŐ Persze hogy ismerték. Naná.

EDZŐ Hadd kérdezzek valamit.

GYŐZŐ Tessék.

EDZŐ Mondja... De miért nem költöztette össze őket egy kicsit? Az öccsével?!

GYŐZŐ Miért?

EDZŐ *(szélesen)* Miért? Ismerjék meg egy kicsit jobban! Költözzenek össze!

GYŐZŐ *(mint a saját apja)* „Á, én már öreg vagyok, kisfiam, hogy ide-oda költözgessek!"

EDZŐ Tényleg nem tudtak már költözni?

GYŐZŐ Szembenézni nem tudtak!

EDZŐ Mivel?

GYŐZŐ A tényekkel!

EDZŐ Akkor maga miért hitte el nekik?

GYŐZŐ Beugrottam nekik!

EDZŐ Mi?

GYŐZŐ *(dühödt)* Beugrottam! Beugrottam nekik! *(Hirtelen)* Úszó akarok lenni.

EDZŐ Csak... Csak nem akarja azt mondani...

GYŐZŐ Úszó akarok lenni.

EDZŐ Nem. Ez nem igaz.

GYŐZŐ Úszó akarok lenni.

EDZŐ Jaj, hagyja már. Ez... Képtelenség!

GYŐZŐ Miért hagynám? MIÉRT?!!

EDZŐ Miért...? Ja? Mert az egy egészen más...

GYŐZŐ Tudom. Tudom! Egy más világ! De főedző úr! De értse meg! Nekem ez tényleg az egyetlen...

EDZŐ Nézze...

GYŐZŐ Igen?

EDZŐ *(máshol jár az esze)* Egy úszónak mindent meg kell csinálnia, amit az edzője mond...

GYŐZŐ Én is mindent megcsinálok! Ígérem!

EDZŐ De... Mindent?!

GYŐZŐ Mindent!

EDZŐ *(hirtelen)* Köpjön a rajtkőre!

GYŐZŐ Tessék?!

EDZŐ Köpjön a rajtkőre!

GYŐZŐ Jó... De... Nem értem!

EDZŐ *(üvölt)* Nem érti?!

GYŐZŐ Nem!

EDZŐ Nem?!

GYŐZŐ Nem én! *(Szünet)* Ja?

EDZŐ *(dühöng)* Na! Áááááh. A rohadt életbe! Nem lesz magából soha...

GYŐZŐ Elnézést!

EDZŐ ...Semmi!

GYŐZŐ Bocsánat! *(Kínlódik)*

EDZŐ Kevés!

GYŐZŐ Főedző úr!

EDZŐ Igeeen?! *(Diadalmasan áll a magába roskadt Győző fölött)*

GYŐZŐ Úszó akarok lenni.

EDZŐ Igeeen?! Úszó? És mérlegeli az edzője utasításait! Cca! Csak nem képzeli, hogy én, a főedző, megmagyarázom? Hogy mit! *(Szünet)* És hogy miért?!

Szünet

GYŐZŐ *(magába roskadtan)* Újabb hossz. Úristen. Még hány?! Még meddig...

EDZŐ *(hirtelen)* Tessék? Mit motyog?

GYŐZŐ Semmi.

EDZŐ *(hirtelen)* De a szüleik?

GYŐZŐ *(maga elé)* Tessék. Újabb hossz.

EDZŐ A szüleik? Jó, nem költöztek. De ezek után! Hogy az öccséék csak úgy kizárták magát a lakásból! Csak szóltak az öccsének egy-két keresetlen szót?

GYŐZŐ A szüleim nem szóltak semmit.

EDZŐ Tessék?! Úgy érti, hogy...

GYŐZŐ Egy hangot se szóltak.

EDZŐ *(egy kis szünet után)* Nem értem. Tényleg nem értem a szülei magatartását. Tegye már le azt a meszelőt!

GYŐZŐ *(feltápászkodik)* Nos, a szüleim... Azt tudnia kell róluk, hogy nekem van egy nővérem. Illetve volt... tudja? Hervasztó dolog, de ezen mi ketten együtt se tudunk változtatni. Csodaszép, huszonöt éves lány volt. És nagyon szerelmes egy fiúba. Aki miatt mindenkit elmart magától. Összetartoztak... Boldogok lettek? Erre ugyan ne tegyen egy lyukas garast! A fiú ugyanis egyik napról a másikra eltűnt nővérem életéből. De így: egy-kettő! Befizetett egy IBUSZ-útra, s elfelejtett visszajönni. Dániából. Nem volt szép tőle. Csodaszép nővérem tehát magára maradt. A szüleim persze irányítgatták. Finoman. Csak finoman! És csak azért, hogy nővérem érezze: mel-

lette állnak. Hogy nincs egyedül. Érti. Ott állnak mellette. *(Szünet)* Hát, elég sokat ácsorogtak. Később már néha le is... ültek. Leültek bizony! A csodálkozástól! Merthogy csodaszép, de magányos nővérem inni kezdett. Bizony. Úgyhogy akkor már egy kicsit hangosabban mondták anyuék. A véleményüket. Bele-beleszóltak a dolgaiba. Sokat persze ez nem segített. A fiú maradt, ahová ment. Odakint. Nővérem meg csak emésztette magát. Bent. Nem beszélt... Szüleink pedig — akkor már orvosi tanácsra — egyre határozottabban próbáltak beleszólni nővérem életébe. Hogy ne igyon. Mert megpróbálták. Igen. Hogy ne! Hogy: miért?! Kérdőre. Majd felelősségre vonták. Igen! Kellett! Nővérem hallgatott. Az istenért... Az istenit! Beszélj!

EDZŐ Ez... szörnyű...

GYŐZŐ Csak hallgatott. Hallgatott, és nem tűrt beleszólást. Hallgatott... Egészen addig, míg az utolsó sikollyal egy IBUSZ-turistákkal telipakolt autóbusz elé vetette magát. A Vágóhíd utcában... *(Liheg, szinte kapálódzik)*

EDZŐ Ez... Ez...

GYŐZŐ *(a torkához kap, megtántorodik, de aztán összeszedi magát)* A kérdése az volt, főedző úr, miért nem szólnak bele a szüleim az öcsém dolgaiba. Hát itt a válasz.

EDZŐ Ez... Iszonyú...!

GYŐZŐ Attól még érthető.

EDZŐ Úristen.

GYŐZŐ Hát igen. A szüleim... Drága anyám. Édesapám... *(Elharapja)* Most tehát már semmiért se szólhatnak. Soha. Semmiért. *(Szünet. Hangtalanul nevet)* Befizetek rá: a főedző úr tudja, mit akarok mondani.

EDZŐ Igen. Tudom.

GYŐZŐ Mert... Igen. Az öcsém tudja ezt! Hű, de tudja! Jihhi! Ezért tarthat be következmények nélkül nekem. És be is tart! Rendesen!

EDZŐ *(szünet után)* Na, de maga meg miért nem...

GYŐZŐ Arról nem is beszélve, hogy mennél jobban betart nekem, neki annál több oka van a semmittevésre.

EDZŐ Világos! C-c!

GYŐZŐ Érti! Hiszen az otthon töltött időm java része azzal telt, hogy takarítottam utánuk a sarat. A havat. Töröltem a követ. Etettem a gyereket. Jártam a szülői értekezletre...

EDZŐ Hová megy?

GYŐZŐ *(fölveszi a meszelőt)* Ha viszont én sem haladok, akkor nem is kérhetek tőle számon semmit... *(Hirtelen megtorpan, a korlátba kapaszkodik)* Nem!

EDZŐ Mi az?

GYŐZŐ Nem! Nem bírom tovább!

EDZŐ Na! Fiam! Szedje össze... magát.

GYŐZŐ Nem vagyok a fia!

EDZŐ Mi az...

GYŐZŐ Nem vagyok!

EDZŐ Na, igazán... Nézze... Tulajdonképpen értem is...

GYŐZŐ Nem... megy...

EDZŐ Na... Kér egy rágót? Vagy... Tudja mit? Na. Gyújtson rá...

GYŐZŐ Kösz.

EDZŐ M-m.

GYŐZŐ Ne haragudjon. Néha rám jön. Legszívesebben bottal járnék!

EDZŐ Legszívesebben fából lennék...

GYŐZŐ Magával is... Aki pedig rendes hozzám...

EDZŐ Ugyan, dehogy...

GYŐZŐ De, de! Idejövök csak úgy, óne zsenír... És maga válaszolgat az ostoba kérdéseimre...

EDZŐ Ugyan, ez nem is kérdés... Na... Szedje össze magát...

GYŐZŐ Nem... Nem megy!

EDZŐ Na! Hát próbálja összeszedni magát...! Próbálja erősen... És akkor a szüleinek...

GYŐZŐ *(egyszerre felugrik)* Igen! Igaza van!

EDZŐ Tessék?

GYŐZŐ Igen! Igaza van! Össze kell szednem magam.

EDZŐ Tessék?

GYŐZŐ Kell! Bizony! Mert anyámék elvárják! De el ám! *(Gimnasztikázik, hajlong)* „A három gyerekből egy se?! Legalább egy! Egy! Egyik legalább vigye valamire! Akire büszke lehet! az ember!"

EDZŐ *(hirtelen)* Hogy hívják? Szóval a nevét kérdem.

GYŐZŐ Nagy Győző.

EDZŐ Hányas születésű?

GYŐZŐ *(szinte elömlik rajta az öröm)* Hatvannégy május huszonnyolc.

EDZŐ *(valamit felír)* Mmmm, igen... Magassága?

GYŐZŐ *(szinte elömlik rajta az öröm)* Hatvannégy, május huszonnyolc.

EDZŐ Igen...

GYŐZŐ *(szembenéz az Edzővel; de amikor annak tekintetében meglátja a keménységet, elfordul)*

Szünet

Főedző úr...

EDZŐ *(nézi a fiút)*

GYŐZŐ Én kitartó... Hajtós pali vagyok...

EDZŐ No persze. *(Újra felveszi a jegyzeteit)*

GYŐZŐ Szorgalmas! Megbízható!

Szünet

A francba! Most mi van? Mi baja?

EDZŐ Mi...?!

GYŐZŐ De hiszen látja!

EDZŐ Látom? *(Nézi a fiút)*

GYŐZŐ *(tipródik)* Na!

EDZŐ *(hallgat)*

GYŐZŐ Főedző úr!

EDZŐ Eeeh! Mit akar már. Maga...?

GYŐZŐ Ja? A főedző úr... Azt hiszi? Dehogy! Jaj, mert nehogy azt higgye ám, hogy sokáig álltam ott akkor az ajtónk előtt! *(Magában)* Újabb hossz... *(Másképp)* Amikor az öcsémék kizártak!

EDZŐ Eeeeh!

GYŐZŐ Összekaptam a cuccaimat, könyveimet. Fogtam magam, és átmentem a szüleimhez. *(Maga elé)* Egy újabb hossz. Uramisten. *(Másképp)* Igen. Odaköltöztem! Nappal dolgoztam, délután angolórára jártam. Este: suli. Bé vizsga. Elkezdtem hajtani. Hanganyag. Könyvek. Jegyzetek. English by Stealth. Érti.

EDZŐ Világos.

GYŐZŐ Ugye érti? Hajtós pali vagyok.

EDZŐ No igen!

GYŐZŐ Hányszor mondjam még? Meddig még? Tizenháromezer...

EDZŐ *(ordít)* Hagyja már békében azt a... tizenháromezret! Mit emlegeti? Mit emlegeti folyton? Meszeljen! Vagy...

GYŐZŐ *(hirtelen megjuhászodik)* Főedző úr!

EDZŐ Eeeh! Menjen és meszeljen! Vagy öntse a lefolyóba!

GYŐZŐ Főedző úr! Kérem!

EDZŐ Tőlem!

GYŐZŐ Bocsánat!

EDZŐ Eeeh!

GYŐZŐ Mester! Főedző úr! Kérem! *(Törli a könnyeit)*

EDZŐ Bánom is én! Maga jött ide, hogy egy fél óra múlva kész kell... Na! Vigyázzon!...

GYŐZŐ *(véletlenül rátenyerel az Edző féltett stopperjére)* Kérem! Kérem! Elnézést kérek!

EDZŐ Ejh!

GYŐZŐ Mit akar még? Úristen, mit csináljak még? Adjon egy lehetőséget. Csak egyetlen... Úristen! Mit csináljak még?

EDZŐ ... Csak az órámat adja vissza.

GYŐZŐ A fél óráját. Rendben?

EDZŐ Rendben. *(Nevet)*

GYŐZŐ Nem haragszik?

EDZŐ *(célzatosan kocogtatja a stopperjét a körmével)* Jó, de nézze, nekem rövidesen edzést kell...

GYŐZŐ *(kétségbeesetten)* Elmondom! Egyáltalán hadd mondjam el.

EDZŐ Jó, de mondom, hogy nekem...

GYŐZŐ Gyorsan elmondom! Semeddig se tart már! Egyáltalán hadd mondjam el, mire értettem azt, hogy

egy negyedóra múlva kész leszek. Elmondtam, mi volt a gimiben, és az...
EDZŐ Elmondta.
GYŐZŐ Várjon! A család. Ott kellett hagynom a lakást.
EDZŐ Otthagyta. Tudom.
GYŐZŐ De tudja, mi történt? De tudja, mi történt azzal, hogy én elköltöztem onnan? Nem fogja kitalálni.
EDZŐ Nyitva hagyták a vízcsapot, és...
GYŐZŐ Nem. Teljesen megváltoztak!
EDZŐ Micsoda?!
GYŐZŐ De teljesen!
EDZŐ Meg... Hogyan...?!
GYŐZŐ Az öcsém: állásba ment. Vett a feleségének egy mosógépet. Olga kitakarított. Ő! A kisfiút beíratták különangolra. Ők pedig: elutaztak egy pótnászútra.
EDZŐ *(szünet után)* De hát akkor maga...?
GYŐZŐ *(tompán)* Hhh.
EDZŐ Szóval maga...
GYŐZŐ Igen.
EDZŐ De hát akkor maga...
GYŐZŐ Igen! Igen! *(Hosszú szünet)* Egyszerűen beugrottam nekik. *(Szünet)* A lakást akarták!! *(Szünet. Fülsiketítő zajjal sugárhajtású repülőgép húz el felettük)*
EDZŐ De hát ez... Hihetetlen! Ezt el sem tudom hinni!
GYŐZŐ Az ember nem lehet eléggé edzett, mi?
EDZŐ Igen. Nem!
GYŐZŐ Hát igen. *(Más hangon)* Az nem létezik, hogy én megússzak valamit.
EDZŐ Túloz.
GYŐZŐ *(szünet)* Tudja...
EDZŐ *(mocorog)*
GYŐZŐ De én egy lányról akartam... Már... mennie kell? Igen?
EDZŐ Sajnos.
GYŐZŐ De... Egy perce van csak? Csak van még egy perce? *(Hirtelen ötlettel megkaparintja az Edző féltett stopperjét)* Egyetlen perce csak van...?
EDZŐ *(kelletlen)* Tessék.
GYŐZŐ *(kaján)* Már azt hittem, hogy csak úgy... feláldozza ezt az órát.
EDZŐ Mi? Hogyhogy... feláldozom?
GYŐZŐ *(lóbálja az órát)* Hát... nem?
EDZŐ Mi? Egy fenét! *(Nyúl az óráért)* Na...
GYŐZŐ Szóval nem? *(Elszánt arccal, vadul pörgeti az órát)* Nem...? Hát, ha így jobban jár...
EDZŐ Dehogyis! Na! Vigyázzon!... Vi... Mit akar...
GYŐZŐ Várjon!
EDZŐ ...folyton azzal az...
GYŐZŐ Hogy várjon!
EDZŐ ...órával!
GYŐZŐ *(keze megáll fent a levegőben)* Egy negyedórát kértem csak.
EDZŐ Egy fél órája! *(Szünet)* És az magának... „csak"?
GYŐZŐ Csak egy negyedórát... Jó...?
EDZŐ *(lassan leül)* Jó. Hát... Ha... Na... Jó...
GYŐZŐ *(leengedi az órát tartó kezét)* Akkor jó. De...
EDZŐ Hm?
GYŐZŐ De... Nincs felhúzva?
EDZŐ Mi?
GYŐZŐ Azt kérdeztem, hogy...
EDZŐ Nem! Nincs! *(Nevet)* Csak mondja már, mert tényleg...
GYŐZŐ *(hallgat)*
EDZŐ No?
GYŐZŐ *(hallgat)*
EDZŐ *(barátságosan a fiú térdére teszi a kezét)* Mit akart hát annyira elmondani?
GYŐZŐ *(suttog szinte)* ...Hogy...
EDZŐ Igen...?
GYŐZŐ ...Megint...
EDZŐ Tessék?
GYŐZŐ Megint... beugrottam. *(Felzokog)*
EDZŐ Óóó.
GYŐZŐ Rohadékok!
EDZŐ Hallgasson...
GYŐZŐ *(öklével a behomorított tenyerébe csap)* ...A ...rohadékok!
EDZŐ Ne beszéljen. Ccsst...
GYŐZŐ *(másképp. Maga elé)* Úristen. Még hány hossz?! Meddig még?! *(Fennhangon)* Meddig még?! *(Az üres medencéből a visszhang felel)* ...Még... „Még..." *(A fiú egy pillanatig maga elé néz, aztán vesz egy mély lélegzetet)* Megismerkedtem egy lánynyal.
EDZŐ Na!
GYŐZŐ *(szinte lerajzolja)* Rengeteg, sűrű, szőke haj. Apró, könnycsepp alakú fülek. A combja hosszú, a szeme kék, s a melle telt, mint a harangkondulás. Az egész lány érzéki, és egy kicsit, igen... érzéki.
EDZŐ De férjes.
GYŐZŐ Judit a szüleivel él. Ott dolgozik a Kálvin téren. Tudja. Abban a szerződéses presszóban. A pultnál. Gyakran jártam oda. Enni. Néha egy kóla. Esténként meg, amikor itt már végeztem az uszodában... Azonnal feltűnt nekem. Kezdtem figyelni. Aztán már csak miatta jártam oda. Aznap este is épp...
EDZŐ Hogy ismerkedtek meg?
GYŐZŐ Maga olyan jó hozzám.
EDZŐ Erről vagyok híres... No?
GYŐZŐ Bámulni kezdtem. Kezdtem...? Egyszer csak felnézett, s a tekintetünk találkozott. De valahogy nemcsak a... tekintetünk. Érti? *(Töprenkedik)* És mégis. Mert mégse! Már az első héten kiderült, hogy... nem stimmel valami.
EDZŐ Hogy érti?
GYŐZŐ *(az ujjain sorolja)* Randevúról sose késett. Ha mondtam neki valamit, utánagondolt. Tiszta volt. Jó szagú. És mégis!
EDZŐ Akkor mi nem stimmelt?
GYŐZŐ Képzelje. Nem engedte, hogy egy ujjal, hogy csak egy ujjal is hozzányúljak!
EDZŐ Nem engedte? De hát miért? *(Öröm)*
GYŐZŐ És az az elmaradhatatlan, rettenetes szokása!
EDZŐ Már micsoda?
GYŐZŐ Hogy nézte! Nézte? Leste az összesimuló párokat!
EDZŐ De...
GYŐZŐ *(homlokára szorítja a kezét)* Egész este! És nyista! Nekem semmit! Hozzá se érhettem! *(Szünet)* Na, hazakísértem. Fejbomba! Elég! Ahogy belépünk a lépcsőházba, hát kibe botlunk? A nővérébe!
EDZŐ C-c!
GYŐZŐ Magas, hosszú combú, csinos lány ő is. Egy kicsit magasabb is, mint Judit. Csak neki egészen rövid, barna tüsihaja van.
EDZŐ Egyedül volt?
GYŐZŐ Valami... fiúval beszélgetett. De úgy... egymásnak dőlve. Ott. A lépcsőfordulóban... Mi beléptünk, és akkor egyszer csak mi történik? Nem fogja kitalálni, főedző úr!
EDZŐ Gyerüüünk!
GYŐZŐ *(nevet)* Hát csak az történt, hogy Judit, ez a tartózkodó, hűvös lány a vállamhoz fúrja a fejét. A karja, mint árvácskában a víz, kúszik fel a nyakamon. Tapad! Ölel! Szorít! Még azt is engedte, hogy a száját megcsókoljam. *(Szünet)* Hát ez bizony furcsa volt.
EDZŐ Nem értem...
GYŐZŐ Másnap levittem Juditot a Duna-partra. Meg akartam csókolni. Nem engedte. Próbáltam megfogni a kezét. Elrántotta. Próbáltam magam felé fordítani. Semmi. Ffhu!
EDZŐ De hát...
GYŐZŐ *(hevesen félbeszakítja)* De nekem nagyon kellett az a lány! Rettenetesen! Egyszerűen... nem bírtam...
EDZŐ Mi az?!
GYŐZŐ Nem bírtam!
EDZŐ Tessék?!
GYŐZŐ ...Nem bírtam már...!
EDZŐ *(lecsap rá)* Mit? Mit nem bírt?! Ha ilyen hamar kifullad, akkor...
GYŐZŐ Egyedül! Na! *(Szünet. Összeszedi magát)* Andris, a régi haverom... A volt munkatársaim... A Belléri is... Ááh! *(Legyint)* Aztán itt az uszodá-

ban... *(Idézi)* „Öcskös! Találtál tízforintost?" Otthon. Otthon...? *(Másképp)* Az öcsém elkezdett a szüleinkhez feljárogatni...

EDZŐ *(hirtelen kénytelen hátat fordítani a fiúnak, mert az arcán szinte elömlik az öröm)* És maga?

GYŐZŐ Én? Hallgattam a szüleimet! *(Idézi)* „Kisfiam! Legalább az egyik gyerekünk! Egy legalább...!" „Jaj, én úgy szeretnék büszke lenni rád!" Ezt hallgattam!

Szünet

„Legalább egyiktekre!" ...Tudja?

EDZŐ *(bólint, amikor a fiú nem látja, elégedetten dörzsöli a kezét)*

GYŐZŐ Most már tudja, miért ragaszkodtam Judithoz. Reszkettem érte. Nem volt semmim. Ő volt a mindenem! *(Szünet)* Csak ez a feneség...

EDZŐ Hogy nem engedte, hogy...

GYŐZŐ Ha ketten voltunk, soha! Semmi! Semmit! A kisujját se foghattam meg! De ha véletlenül a nővérével összefutottunk! És a nővére történetesen egy sráccal volt! Judit rögtön a nyakamba borult!

EDZŐ Hm? Cca!

GYŐZŐ *(szünet után)* Ha ők kézen fogva mentek, mi egymást ölelve. Ha ők összeborulva, mi: csókolózva. Aztán rájöttem, hogy megy ez. Mert Judit figyelt rá, hogy egy kicsivel mindig többet engedjen meg nekem, mint amit a nővéréék csináltak.

EDZŐ Krisztus ereje!

GYŐZŐ Hajtós pali vagyok. Kell lenni megoldásnak. És azonkívül rettenetesen fel voltam bőszülve. Kisemmizettnek, megalázottnak éreztem magam. Szinte megfulladtam... az indulattól. Miért csinálja ezt? Rossz emlék? Szemérmes? Elhatároztam, mindenképp tisztázom vele a dolgot. Ezeken töprengtem. És nagyon elkeseredtem. Egyetlen dolgot láttam, ami miatt másnap reggel érdemes lesz egyáltalán felkelnem: azt, hogy este talán lefekszik velem... Ilyenmiken gondolkoztam... Meg még később is. Otthon. Míg vetkőztem. *(Leveszi a trikóját, mentőmellényét, feltűrt szárú nadrágját, s ott áll úszónadrágban)* Mit bántam én, hogy az öcsém megint cirkuszt csinál! Csináljon! Nagy dolog! Szerelmes voltam! *(Szünet)* Másnap Judit helyett egy levél jött. Nofene. Kibontom. Ez állt benne. „Kösz mindent, de most ne találkozzunk."

EDZŐ Mi... Micsoda? Hogy... Maga...

GYŐZŐ Mint az őrült! Rohanok a telefonhoz. Az apja vette fel. *(Eljátssza)* „Á, az a kis büdös! Nem, nincs itthon. Képzelje csak, fiam. A nővérét felfedezte valami fotós. Valami nagymenő. Erre ez a kis büdös! Az én Jutkám. Mit csinált? Képzelje! Leutazott a siófoki szépségversenyre! Hogy ő azt megnyeri! A kis büdös! Á, mindig ilyen volt ez a gyerek. Tudja? A gimnázumban is. Képes volt csak azért jól tanulni, hogy lepipálja a nővérét! A nővérét lepipálni! Mindig ezen jár az esze! *(Más hangon, de még mindig Judit apját idézve)*. No és maga? Hát mi van magával? Olyan csöndbe van, fiam!" *(Kifakad a saját hangján)* Úristen! Már értettem! Beugrottam! Uramisten! Beugrottam neki!! *(Feltápászkodik, inogva, bizonytalanul gimnasztikázni kezd. Fokozatosan megnyugszik)*

EDZŐ *(szünet után)* Miért mondta ezeket el nekem?

GYŐZŐ *(szinte derűs, gimnasztikázik tovább)* Hm?

EDZŐ Miért mondta ezeket el nekem?

GYŐZŐ *(mint fent)*

EDZŐ Úgy érti, hogy mit szólok a... történethez?

GYŐZŐ *(megáll, az Edzőre néz)* Igen.

EDZŐ Akkor nem értem!

GYŐZŐ *(nem hisz a fülének)* Tessék?!

EDZŐ Nem értek az egészből semmit!

GYŐZŐ *(vadul suttog)* Nem igaz!

EDZŐ Ez az igazság, fiam! Egy kukkot se értek a maga... dolgaiból. A szülei, a barátja vagy kiaztán a szerelme, meg hogy maga utálja a munkáját... *(Szünet)* Mi közöm nekem ehhez?!

GYŐZŐ De hát éppen ez az!

EDZŐ *(a golyóstollával bíbelődik)* Mi? Mi az?

GYŐZŐ Nem érti?!

EDZŐ Micsodáát? *(Pakol, indulni készül)*

GYŐZŐ Éppen ez az, amit el akartam mondani. Hogy nekem se a... Hogy én...

EDZŐ *(hirtelen)* Mi?

GYŐZŐ Azt, hogy én...

EDZŐ *(gyorsan)* Mi az?

GYŐZŐ *(kibukik belőle)* Úszó akarok lenni.

EDZŐ Hogy micsoda?

GYŐZŐ Úszó.

EDZŐ *(mintha először hallaná ezt a szót)* Úszó... Ja! Úszó!

GYŐZŐ Igen!

EDZŐ *(feláll)* Jaj, fiam, én arról mindenképp lebeszélem. *(Körülnéz, nem hagyott-e ott valamit)*

GYŐZŐ Mit kell csinálni ahhoz?

EDZŐ Már mihez?

GYŐZŐ Hogy úszó legyen az ember.

EDZŐ *(barátságosan)* Á, tudja, az... nehéz mesterség. *(Erősen figyeli a fiút. Feljebb lódítja a vállán a táskát, s úgy tesz, mint aki elindul kifelé)* Meghatározott szabályokkal, ésatöbbi... Na...

GYŐZŐ Mik a szabályok?

EDZŐ *(egy kicsit nézi a fiút)* Á, nem ér el nagy eredményt az, aki csak azt csinálja meg, amit az edző mond.

GYŐZŐ Majd önállóan is edzek.

EDZŐ De ez még semmi... *(Hirtelen)* Mit mond, fiam?

GYŐZŐ *(kivágja magát)* Semmi!

EDZŐ De azt, amit az edző mond, azt mindenképp meg kell csinálni.

GYŐZŐ Megcsinálom.

EDZŐ Mindent?

GYŐZŐ Mindent.

EDZŐ De biztos, hogy mindent megcsinál?

GYŐZŐ Mindent! Mindent! Értse már meg, főedző úr! Nekem ez az utolsó lehetőségem!

Farkasszemet néznek

EDZŐ Eeeh! Na... *(Más hangon)* Na menjen...

GYŐZŐ Igen?

EDZŐ Menjen szépen...

GYŐZŐ *(mohón)* Igen?!

EDZŐ Haza! Hazafelé, fiam! *(Dühödten elindul kifelé, majd fellöki a fiút mérgében)*

GYŐZŐ *(kikerüli az Edzőt, s újra elé áll. Derűs)* Hát ennyire nem ismer? Még mindig nem ismer?!

EDZŐ Ó, nemigen tud maga nekem újat mondani! Itt, az uszodában, ha tudná, hányféle őrült megfordul!

GYŐZŐ Na, azért a medence szélén is ül egypár... *(Próbálja lekapni az Edző sötét szemüvegét, hogy a szemébe nézhessen)*

EDZŐ Csak nehogy megint azzal jöjjön nekem, hogy hol lakom, meg mennyit keresek, és... Na!

GYŐZŐ Elnézést kérek!...

EDZŐ Hagyja.

GYŐZŐ Igazán elnézést kérek!...

EDZŐ Ugyan, fiam. Szóra sem érdemes.

GYŐZŐ *(összehúzza a szemét)* Most... nehogy mentőövet dobjon itt...

EDZŐ Én? Ja?

GYŐZŐ *(szünet után)* Mondja, mester. Mi a véleménye rólam? Pofátlannak tart, vagy mániákusnak?

EDZŐ Hát, az igazat megvallva, egy kicsit... erőszakosnak.

GYŐZŐ Azt akarja mondani, hogy feltartottam?

EDZŐ Nem, csak az az igazság, hogy edzésterveket kellett volna írnom.

GYŐZŐ *(szinte átszellemül)* Edzésterveket!

EDZŐ Tudja. A kerettagoknak.

GYŐZŐ A kerettagoknak!

EDZŐ Igen. Tudja, kedd van!

GYŐZŐ *(hirtelen)* Én is itt vagyok.

EDZŐ Hát az lehet, de nekem most már tényleg...

GYŐZŐ És itt is maradok!

EDZŐ Jó, de nekem akkor is el kell...

GYŐZŐ Elverni se lehet innen! Érti, főedző úr? *(Szünet. Egy lépést tesz az Edző felé)* Érti?! Elverni se lehet!

EDZŐ *(szünet után)* Ostobaság.

GYŐZŐ *(szemtelenül)* Szóval maga is gondolkozott rajta.
EDZŐ Min?
GYŐZŐ *(odavetve)* Ezen az ostobaságon.
EDZŐ *(szünet)* Hát... Na! Legközelebb majd tovább viccelődünk...
GYŐZŐ Várjon! Nem! Mester! Nem...! Én komolyan beszélek! *(Másképp)* Akarja tudni, mi az, amivel mindjárt készen vagyok? *(Riadtan)* Várjon! Akarja tudni? Főedző úr! Csak... Várjon! Elmondom! Öt perc! Csak még öt perc!!!
EDZŐ *(megnézi az óráját)* Tényleg. Ezt pontosan betartotta. Pont annyi idő telt el, amit mondott. Sajnos azonban nekem tényleg mennem kell.
GYŐZŐ Várjon!
EDZŐ Engedjen!
GYŐZŐ Maradjon!
EDZŐ Ne erőszakoskodjon! Eeeh! *(Elindul, de szándékosan megbotlik a fiú lábában)* Na! Nem tud vigyázni?!
GYŐZŐ Tessék?!
EDZŐ Mondom, nem tud vigyázni?!
GYŐZŐ Tes...
EDZŐ Hát süket is?! *(Megint szándékosan megbotlik a fiú lábában)*
GYŐZŐ Én?!
EDZŐ Ide figyeljen! *(Harmadszor is szándékosan belebotlik a fiúba)* Hát mi az isten van magával?!
GYŐZŐ Meg se mozdultam!
EDZŐ Kértem, hogy vigyázzon!
GYŐZŐ Vigyáztam! És utálom, ha a lábamat rugdossák!
EDZŐ *(belerúg a fiúba)* Így?!
GYŐZŐ Na!
EDZŐ *(újra rúg)* Vagy így?
GYŐZŐ Na!! Elég volt!!
EDZŐ Ezt maga szabja meg...?!
GYŐZŐ Mi? Mi ütött magába?
EDZŐ Vizsgáztat? Még visszapofázik? Az edzőjének?
GYŐZŐ *(megdöbben attól, aminek rettenetesen örül)* Igen, örvendek...
EDZŐ Micsoda? *(Kihúzza a slagot a medencéből, és végigvág vele a fiún)* Mit képzel? Kivel beszél?
GYŐZŐ Jaj!
EDZŐ Az isten verje meg azt az értetlen fejit! *(Veri)*
GYŐZŐ Jaj! Mit... csinál?!
EDZŐ A parkot locsolom! *(Veri)*
GYŐZŐ Ez... képtelenség!
EDZŐ Ez egy slaugcső! *(Veri)*
GYŐZŐ Képtelenség!
EDZŐ Micsoda?! *(Veri a fiút)*
GYŐZŐ Slaugcső!
EDZŐ Mi az?! *(Veri)*
GYŐZŐ S... Jaj!
EDZŐ Mi az?!
GYŐZŐ Ne! Jaj, ne!
EDZŐ Nem bírja? *(Veri)*
GYŐZŐ Nem! Ne!
EDZŐ Nem bírja? *(Minden egyes „legyőzés" szónál végigvág a slaugcsővel a fiún)* Le kell győzni az ellenfelet! Le kell győzni a stoppert! Le kell győzni a gyengeséget!
GYŐZŐ Ne! Jaj!
EDZŐ Maga vízagyú! Maga akar úszó lenni? *(Veri)*
GYŐZŐ ... Igen.
EDZŐ Az úszó mindent megcsinál, amit az edző mond!
GYŐZŐ Igen.
EDZŐ Bokafogás!
GYŐZŐ Tes... sék?
EDZŐ Azt mondtam: bokafogás! *(Veri)*
GYŐZŐ *(ismét feljajdul)* Fáj!
EDZŐ Mi? *(Veri)*
GYŐZŐ Fáj! A hátam! Fáj!
EDZŐ Hallgat, ha fáj! *(Veri)*
GYŐZŐ De fáj!
EDZŐ Azt mondtam: hallgat, ha fáj! *(Veri)*
GYŐZŐ De nagyon fáj!
EDZŐ Hallgat, ha fáj! Hallgat! Megértette! *(Veri)*
GYŐZŐ *(hallgat)*
EDZŐ *(veri)* Fáj?
GYŐZŐ *(némán összerándul)*
EDZŐ Mindenkit le kell győzni! *(Veri a fiút)*
GYŐZŐ *(némán összerándul)*
EDZŐ Mindenkit!
GYŐZŐ Mindenkit!
EDZŐ Legelőször önmagát! *(Veri)*
GYŐZŐ *(fanatikusan)* Legelőször önmagamat!
EDZŐ Mert maga úszó akar lenni!
GYŐZŐ Úszó akarok lenni!
EDZŐ Maga puhány! *(Veri)*
GYŐZŐ *(kiáltva)* Úszó akarok lenni!
EDZŐ Mit motyog?! *(Veri)*
GYŐZŐ *(üvölt)* Úszó Akarok Lenni!!!
EDZŐ Az úszó mindent megcsinál, amit az edző mond!
GYŐZŐ Mindent megcsinálok!
EDZŐ De mindent?!
GYŐZŐ *(üvölt)* Mindent!!
EDZŐ Köpjön a rajtkőre!
GYŐZŐ *(ráköp)*
EDZŐ Álljon a rajtkőre!
GYŐZŐ *(rááll)*
EDZŐ Ugorjon!!!
GYŐZŐ *(beugrik)* ÁÁÁáá... !!

Velőtrázó üvöltés. A hang ide-oda verődik a csempézett falak között. Óriási puffanás.
Hosszú szünet. Csend

EDZŐ *(liheg, zihál, rettenetesen kimerült. Tántorog. Kifújja magát. Lassan lecsillapodik. Óvatosan lemegy egypár lépcsőfokot a medencébe. Megáll. Aztán továbbmegy, eltűnik.*
Szünet.
Az Edző előjön, kijön a medencéből. Hangulata megváltozott. Derűs, jókedvű. A kezében hozza Győző csinos, vérfoltos krokodilbőr övét. Játszik vele. Az ujjain lóbálja. Labdázik vele. Elégedetten dörzsöli össze a kezét. A táskájához megy. Kinyitja, és egy csomó különféle, vérfoltos férfiöv esik ki belőle. Sugárhajtású repülőgép húz el a magasban. Csend. Aztán a távolról léptek zaja, vödörzörömbölés. Az Edző hátrapillant. Gyorsan összerámol. A táskáját berugdalja a startkövek alá. Melegítőjét helyrehúzkódja magán. A stoppert visszaakasztja a nyakába. Elrendezi magát, jegyzeteit az arca elé emeli.
IMRE *(fiatalember, huszonkét-huszonnégy éves, bejön. Fehér trikó, divatos, ujjatlan fehér mentőmellény, fehér felgyűrt vászonnadrág van rajta. Kezében vödör és egy hosszúszárú súrolókefe. Barátságosan köszön)* Jó napot kívánok! *(Megy a medencéhez)*
EDZŐ *(teszi magát, hogy elmélyülten ír. Adatokat ír, egyeztet, a stopperjéről számokat másol be a jegyzeteibe. Felpillant)* Hm? Ja? Jó napot!
IMRE *(megy le a medencébe vezető lépcsőn. Egy pillanatra visszahőköl; de aztán megy tovább. Már csak a feje látszik. Visszafordul)* Egy óra múlva kész vagyok!

VÉGE

Az író Budapesten született 1948-ban. 1966-ban érettségizett. Eredetileg orvos szeretett volna lenni, tizenegy éven át fizikai munkásként dolgozott. Volt csillés, kubikos, erdőírtó, műtős, újságkihordó, edzőpartner és szállítómunkás. Első novellája megjelenése óta kizárólag írói tevékenységet folytat.

Első novellás kötete Randori címmel jelent meg 1986-ban a Magvető Kiadónál.

Felelős kiadó: Siklósi Norbert, a Lapkiadó Vállalat vezérigazgatója

60 7157 Pátria Nyomda — Felelős vezető: Vass Sándor vezérigazgató